DRAUGAS
Published by the Lithuanian Catholic Press Society
2334 So. Oakley Ave., Chicago 9, Illinois
Tel. Virginia 7-6640; 7-6641
The most influential Lithuanian Daily in America

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
Leidžia Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija
2334 So. Oakley Ave., Chicago 9, Illinois
Telefonas — Virginia 7-6640; 7-6641
Vienintėlis tautinės ir likybinės minties lietuvių dienraštis pasaulyje

Šiandien "Draugas" 14 pusl.

PRINTED IN TWO PARTS

No. 39 | Kaina 5 centai | CHICAGO, ILLINOIS ŠEŠTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 16, 1952 | Price 5 cents | Vol. XXXVI

TRUMANAS VAKAR PRIĖMĖ ALTO DELEGACIJĄ

Vliko žodis Vasario 16-sios proga

Broliai ir Sesės Lietuviai!

Jau dvyliktą kartą vasario 16-tąją turime minėti be nepriklausomybės savo tėvynėje. O aštunti metai, kai raudonasis tvanas žiauriai siaubia ten mūsų laukus ir neleidžia kenčiantiems broliams sesėms net prisiminti to svarbiausio naujosios Lietuvos gimimo akto.

Šiandien dar niekas ir negali tiksliai nusakyti, kada mes vėl galėsime pačioje tėvynėje laisvi švęsti tą didžiąją savo valstybės *prisikėlimo* šventę.

Mūsų tikėjimas į savo ateitį tačiau nemažėja. Mes tikime, mes išsiilgę laukiame tos dienos taip, kaip mūsų daugelis tikėjo ir laukė, kai antrąkart buvo 1944 m. pavergta tėvynė, kai dalis Lietuvos vaikų virtome tremtiniais bastūnais. Gyvenome gyva viltimi greit sugrįžti atgal. Tos vilties nenustojome iki pat dabar.

Išsilaikėme ir išlaukėme pačius blogiausius ir nepalankiausius metus, kai ką tik buvo nustoję žvangėti ginklai. Tada juk buvo tokie nepalankūs laikai, jog dėstyti apie raudonojo imperializmo skriaudas, jo žiaurumus, gyventojų deportavimus ir t.t reiškė tuojau tapti įtartinu žmogumi. Visur buvo įsiviešpatavęs „tylos sąmokslas". Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turėjo padėti daug pastangų, kad nuskriaustos Lietuvos skausmingas šauksmas būtų girdimas tų, kurie pradėjo tvarkyti pokarinius laisvojo pasaulio saitykius. Buvo daug rašyta, daug kalbėta, vis įtikinėta ir vis kreiptas dėmesys į Pabaltijo tautų tragediją. Pagaliau apkurtusios ausys ėmė *atsiverti*.

O šiandien laikai jau yra visiškai pasikeitę. Visa eilė džiuginančių aplinkybių gali sustiprinti ir padrąsinti tikėjimą silpnadvasių ir benustojančių vilties. Įvyko mūsų naudai tarptautinės padėties pagerėjimas. Užteks priminti, kad JAV prezidentas niekuomet nebuvo taip kalbėjęs, kaip kad jis prabilo kongrese šių metų pradžioj. Taigi, iš mažųjų tautų tragedijų ir jų žemiškųjų aukų galingieji galutinai baigė įsitikinti, kad „taika ne bet kokia kaina, bet taika, paremta laisve ir teisingumu" (Trumanas), tėra šiandien galima pastačius stiprią fizinę jėgą prieš smurtą ir klastą. Toji jėga šiandieną paskubomis organizuojama.

Kai tarptautiniai horizontai mums labiau blaivosi ir jau pirmosios žaros veržiasi į dangų tos iš už kalnų patekėsiančios laisvės saulės, mūmuose dar labiau reikia susirikiavimo ir susiklausymo.

Vasario 16-ji prieš 34 metus buvo aktas, kuris pademonstravo grupėmis diferencijuotos lietuvių tautos *vienybę*. Vasario 16-tosios aktas suvedė krūvon Lietuvos Tarybą, kuriai kabojo pavojus žlugti. Tai buvo vienybės ir bendro sutartino solidaraus darbo žygis. Tuo aktu Taryba suėjo vienybėn, kai ėjo kalba apie aukščiausius tautinius idealus, ir laimėjo.

Ir 1944 m. vasario 16 Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, savo deklaracijoje tada apjungęs visas grupes ir kovos sąjūdžius, siekė vieningo visų veiksnių darbo sunkiame Lietuvos laisvinimo kelyje. To jis tebesiekia ir šiandien. Mes tikime, kad Lietuvos laisvinimo idėją, kuri Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą subūrė krūvon, bus anas pagrindinis plieninis lankas, kuris apjungs drauge visus veiksnius.

Vasario 16-ji yra proga kiekvienam tautiečiui, atitrūkus nuo savo kasdienybės, pažvelgti į savo vidų tautine prasme, vis klausiantis, „ką aš nuveikiau savo tautos vadavimo reikalu, ką aš padariau tiems kenčiantiems savo tautiečiams padėti". Štai Vyriausiasis Lietuvos Lšlaisvinimo Komitetas yra išsiuntinėjęs praeitų metų gale atsišaukimus, ragindamas PLB vienetus ir pavieniui kovoti prieš Maskvos ir jos agentų propagandą, kelti balsą už žūstančius ir naikinamus. Dalis tautiečių tačiau neatliko savo nedidelės pareigos — surašyti JTO nariams protestų prieš genocidą pavergtose tautose. Šitą pareigą atlikti nevėlu. Ir mes raginame vasario 16-tos šventėje primti susirinkimuose, atitinkamas rezoliucijas ir jas siuntinėti JT Organizacijai. Pasaulis turi matyti, kad mes esame gyvi, kad kovojame už savo teises, kad mes keliame savo balsą.

Ant Lietuvos išlaisvinimo aukuro pačias kilniausias aukas — kraujo bei gyvybių aukas — gausiai tebededa tėvynėje likusieji mūsų broliai ir sesės; gi mes, esantieji laisvajame pasaulyje, lenkiame prieš juos galvas ir tą jų aukų įnašą privalome sustiprinti bent vieningu Lietuvos vadavimo darbu ir gausia pinigine auka Tautos Fondui.

Vardan tos Lietuvos!

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

V. Vokietija, 1952 m.
Vasario 16 d.

LIETUVOS PARTIZANAI PIETAUJA MIŠKE

Ši nuotrauka, drauge su daugeliu kitų, buvo Lietuvos partizanų pasiųstų vyrų atnešta į Vakarų Europą. Ji vaizduoja Tauro apygardos vyrus prie pietų stalo miško glūdumoje. Platesnį aprašymą skaitykite paskutiniame šios dienos "Draugo" puslapyje. Šis ir kaikurie kiti paveikslai jau buvo išspausdinti Europos laikraščiuose, pačių partizanų noru; čia pavaizduojami partizanai arba sovietų iššifruoti, arba žuvę ir partizanų vadovybė nemato pavojaus jų atvaizdus spaudai duoti.

Prezidentas pramato Lietuvai laisvę

Įteiktas memorandumas ir dovana

WASHINGTONAS, vas. 16. — Vakar prez. Trumanas priėmė Alto delegaciją 12 val. 45 min. Washingtono laiku. Delegacija įteikė prezidentui memorandumą ir dovaną ir išklausė jo pareiškimų.

Delegacijos sąstatas: Alto pirmininkas L. Šimutis, sekretorius dr. P. Grigaitis, iždininkas M. Vaidyla, V. Kvetkus, adv. J. Grigalius, A. Trečiokas, P. Pivoriūnas, teisėjas V. Laukaitis, P. Dargis ir M. Kižytė. Delegaciją prezidentui pristatė L. Šimutis ir pakvietė dr. P. Grigaitį įteikti prezidentui skirtą memorandumą, kuriame buvo išdėstyta dabartinė Lietuvos būklė, prašoma sustabdyti genocidą ir daryti visas galimas pastangas jai ir kitoms pavergtoms tautoms išlaisvinti.

Prezidentas Trumanas pareiškė pritarimą lietuvių tautos siekimams ir pareiškė viltį, kad Lietuva ir kitos pavergtos tautos netolimoj ateity atgaus laisvę, bet dabar JAV vyriausybė yra nusistačiusi šio tikslo siekti vengdama III pasaulinio karo. Genocido konvenciją ratifikuoti prezidentas raginęs senatą kelius kartus ir turįs vilties, kad ji bus ratifikuota.

M. Kižytė, LIC direktorė, buvo pakviesta įteikti prezidentui dovanėlę — iš Lietuvos pogrindžio gautą laivelio modelį, padarytą iš gintaro ir prisiųstą Altui įteikti prezidentui kaip padėką už lietuviams programų translia vimą į Lietuvą per Voice of America. Prezidentas pasidžiaugė simbolinga dovana, kurią branginsiąs.

Po audiencijos pas prezidentą Alto vykd. komitetas drauge su p. Dargiu turėjo interview su Amerikos Balso direktoriumi Jurgėla. Įrekorduoti jų pareiškimai apie apsilankymą Baltuosiuose Rūmuose ir bus perduoti per radiją į Lietuvą.

Trečią valandą po pietų Alto vadovybė lankėsi Valstybės Departamente pas Baltijos skyriaus vedėją H. Wedeler. Su juo ir su Valst. Depart. pareigūnu Allen turėjo ilgoką pasikalbėjimą apie vizitą pas prezidentą, apie Voice of America ir apie galimybes per Free Europe radiją įvesti lietuviškas transliacijas, kurių pabaltiečiai dar neturi. Wedeler paaiškino, kad pabaltiečiai tų transliacijų neturi ne dėl politinių sumetimų, bet dėl techniškų kliūčių.

Prieš pietus delegacija su 3 iš Europos atvykusiais prieš kurį laiką iš Lietuvos pabėgusiais žvejais aplankė senatorius Benton, Moody ir Lehman, kurie labai domėjosi trijų vyrų pabėgimu ir ragino juos drąsiai kalbėti Amerikoje apie bolševizmo daromas skriaudas tėvynei. Sen. Benton pavedė jiems 2 dienoms savo mašiną ir vakare su Alto vykdomuoju komitetu pasikvietė į vaišes.

Amerikos spauda labai domisi trimis iš Lietuvos pabėgusiais žvejais. Šiandien 2 val. p. p. suorganizuota spaudos konferencija, į kurią pakviesti laikraščių ir žinių agentūrų atstovai.

Sekmadienį vienas iš tų atbėgusių iš Lietuvos dalyvaus Baltimorėje Nepriklausomybės sukakties minėjime, o kitas — New Yorke. Numatoma, kad jie visi trys pasiskirstę aplankys visas lietuvių kolonijas. Jų kelionių planas sudaromas jau dabar, visiems suvažiavus į Washingtoną.

Trijų posėdis prieš Prancūzijos balsavimą

LONDONAS, vas. 16. — Kadangi šiandien prancūzų parlamentas turi balsuoti Europos armijos planą, tai atvykęs į Londoną užsienių reikalų ministras Schumanas paprašė šiandien numatytą trijų užsienių ministrų posėdį padaryti anksčiau — jis įvyko ketvirtadienio vakare britų užsienio reikalų ministro Edeno bute.

Po karaliaus laidotuvių Schumanas tuojau išskubėjo į Paryžių, kad galėtų dalyvauti taip svarbiame balsavime ir pranešti partijų vadams paskutinį Amerikos žodį tarp Vokietijos ir Prancūzijos iškilusiame ginče dėl Saaro ir Vokietijos reikalavimo būti Atlanto pakto nariu. Achesonas pataręs neatstumti Vokietijos ir vesti bylą iki galo taip, kaip anksčiau suplanuota — nereikalauti iš anksto naujų garantijų, nes Vokietija dar ilgai nebus pavojinga Prancūzijai.

Komunistai vėl nesidomi derybomis

Liudininkai matys belaisvių stovyklas

MUNSAN, vas. 16. — Komunistai galop sutiko leisti Raud. Kryžiaus atstovams po paliaubų sutarties pasirašymo lankytis belaisvių stovyklose ir padėti belaisvius repatrijuoti.

Bet tai bus ne Tarpt. Raudonojo Kryžiaus atstovai, o kariaujančių pusių Raud. Kryžiaus atstovai. Kiekvienai stovyklai skirta delegacija bus sudaryta iš abiejų pusių atstovų. Ar repatriacija bus priverstina ar savanoriška — klausimas neišspręstas. Tik šis vienas klausimas tebetrukdo susitarti dėl belaisvių pasikeitimo.

Sąjungininkų delegacijos kalbėtojas praneša, kad komunistai jau 10 dienų neberodo noro rimtai derėtis. Jis mano, kad komunistai susilaiko nuo rimtesnio darbo laukdami sąjungininkų reakcijos dėl naujų komunistų pasiūlymų politinės konferencijos, kuri turėtų įvykti paliaubas pasirašius, reikalu. Tie nauji pasiūlymai buvo įteikti vakar vakare (Chicagos laiku).

Puolė Korėjoje

SEOULAS, vas. 16. — Šią savaitę komunistai Korėjoje rytiniame fronto gale buvo suorganizavę du stiprius puolimus, mėgindami įvaryti kylį į sąjungininkų linijas. Jų susitelkimo vietas betgi apdengė ugnimi sąjungininkų artilerija ir visus pavojus likvidavo. Manoma, kad komunistai patyrė didelių nuostolių užmuštais ir sužeistais, nes ugnies nebuvo pagailėta.

Anglijos Jurgis VI vakar palaidotas

Procesija vaizdavo imperijos istoriją

LONDONAS, vas. 16. — Patrankoms gaudžiant ir visos imperijos piliečiams 2 minutes tylint, vakar buvo nuleistas į Windsoro pilies šv. Jurgio koplyčios požemius karstas su mirusio Anglijos karaliaus Jurgio VI žemiškais palaikais.

Šiame šimtmetyje britų imperija palaidojo jau keturius savo valdovus: 1901 m. mirė karalienė Viktorija, 1910 m. — karalius Edvardas VII, 1936 m. — karalius Jurgis V ir 1952 m. — karalius Jurgis VI.

Nuo parlamento rūmų iki Paddington stoties laidotuvių vežimą su karstu traukė 150 jūrininkų. Tuojau už karsto sekė karieta, kurioje važiavo karalienė Elžbieta II, jos motina, mirusio karaliaus žmona, karalienės sesuo Margarita ir mirusio karaliaus sesuo. Karaliaus velionio motina, 84 metų senutė karalienė Marija, laidotuvių procesijoje dėl senatvės nedalyvavo.

Už karalienės karietos pėsti ėjo 4 kunigaikščiai: du mirusio karaliaus broliai, žentas ir jau mirusio brolio sūnus. Po jų pėsti sekė Prancūzijos, Turkijos ir Jugoslavijos prezidentai, Danijos, Graikijos, Švedijos ir Irako karaliai, svetimų valstybių princai, karališkos šeimos kiti nariai, dominijų augštieji komisarai, Airijos atstovai, svetimų valstybių delegacijų vadovai, svetimų valstybių kariuomenių delegacijos. Svetimų valstybių karalienės važiavo karietose.

Visas 3 mylių ilgumo kelias buvo nustatytas kariuomenės špaleriais. Iš Londono į Winsoro pilį karstas buvo nuvežtas traukiniu. Oficialioms delegacijoms nuvežti reikėjo keturių ilgų traukinių.

Kalendorius

Vasario 16 d. *Šv. Julija. Lietuvos Nepriklausomybės šventė.* Senovės: Vytis ir Rūtelė.

Vasario 17 d.: *Seksagesimos sekmadienis.* Senovės: Salvis ir Viltė.

Oras Chicagoj

Dalinai apsiniaukus, bet be sniego ar lietaus. Temperatūra apie 35 laipsnius.

Saulė teka 6:46, leidžiasi 5:25.

Japonijoje panaikintos okupacinės privilegijos

TOKIO, vas. 16. — Gen. Ridgway pranešė visoms svetimų valstybių karškoms misijoms Japonijoje, kad nuo vasario 29 d. jos nebegalės naudotis JAV kariniais skriptais, Amerikos kariuomenės medicinos, pašto ir telefono įstaigų patarnavimais. Visais tais dalykais jos turi apsirūpinti Japonijos rinkoje, nes gyvenimas Japonijoje normalus ir jokių trūkumų nebėra.

Japonijos sutarčiai įsigaliojus, per 30 dienų tos misijos turi apleisti joms Amerikos kariuomenės rekvizuotas patalpas ofisams, o per 3 mėnesius ir tarnautojų gyvenamas patalpas. Tas patvarkymas liečia Rusijos, Amerikos, tautinės Kinijos, Anglijos bei jos dominijų, Danijos, Belgijos, Norvegijos ir Indonezijos nekarines įstaigas Japonijoje.

Niekas iš Japonijos nevaromas lauk, tik atimamos okupacijos metu jų turėtos privilegijos. Dabar jos turi tvarkytis pri vačiai: mokėti už patalpas ir patarnavimus Japonijos įstaigoms.

Sovietai stiprinasi prie Vid. Rytų

Dvi armijos tūno už Kaukazo kalnų

(Mūsų koresp. oro paštu)

STOCKHOLMAS. — Švedų dienraščio Stockholms - Tidningen pranešimu, sovietai stiprina savo kariuomenę prie Vidurinių Rytų. Dar prieš metus sovietai Transkaukaze teturėjo tik vieną armiją. Ji buvo išdėstyta Turkijos pasieniu, kad reikalui atėjus galėtų smogti senąja rusų smogiamąja kryptimi — Karsas — Erzerumas. Dabar šios armijos kairysis sparnas susilaukė dar vienos, vadinamos generolo Nikolaj Markovo smogiamosios armijos.

Markovo smogiamoji armija susideda iš keturių pionierių divizijų, kurias sudaro kalnų gyventojai, ir keletos dykumos karui apmokytų ir apginkluotų divizijų. Be to, abiejų armijų aviacijos laivynas žymiai sustiprintas. Taip pat reikia pastebėti, kad rusų laivyno daliniai Kaspi jos jūroje buvo padidinti didesniu skaičium transporto ir invazinių laivų, kad greit būtų galima perkelti dalinius smogiama kryptimi — Persijos pajūriu.

Anot laikraščio, nereikia būti pranašu, kad galėtum suprasti, koks vaidmuo yra skirtas Markovo armijai. Jos tikslas yra pirmiausia Persija, o paskui Irakas.

Sprendžiant iš apginklavimo, armija yra pasiruošus sutikti ir britų Suezo kanalo dalinius.

Vyriausiu kariuomenės vadu Transkaukaze paskirtas armijos generolas Aleksiejus Antanovas, kurs per paskutinįjį karą buvo maršalo Žukovo pavaduotojas. Antonovas turi didelį politbiuro pasitikėjimą. Jo paskyrimas rodo, kokios reikšmės Kremlius teikia Transkaukazui savo ateities planuose.

Fanatiko sužeistas Persijos politikas

TEHERANAS, vas. 16. — Vakar netoli Teherano pašautas premjero Mossadegh dešinioji ranka Fathemi, premjero pavaduotojas, pravedęs visą britų turto nacionalizaciją ir visur veikęs ir kalbėjęs premjero vardu, nes šis daug laiko turi praleisti lovoje. Sakoma, kad Fatemi pašovė fanatikas nacionalistas, nebepatenkintas jo paskutinių savaičių politika. Fathemi gyvybė pavojuje, bet tikimasi jį išgelbėti.

Saugūs batai

WASHINGTONAS, vas. 16. — Marinams Korėjoje išdalinti naujo tipo batai, saugoją kojas nuo nušalimo, pasirodė naudingi ir kitam tikslui — apsaugoja kojas nuo didesnio sužeidimo ir žemės minai sprogstant.

Rengia provokatorius kunigams žvejoti

BERLYNAS, vas. 16. — Gauta čia žinių, kad Lenkijos Silezijoje neseniai įsteigta mokykla provokatoriams ruošti. Tų provokatorių specialus uždavinys bus šnipinėti ir provokuoti katalikų dvasiškiją.

Kursai tęsiasi 6 mėnesius, jiems vadovauja senas lenkų komunistas Kosinski, kuris savo mokinius grupėmis vedasi į bažnyčias ir pratina nemandagiai ten elgtis. Kursų lankytojai daugumoje jaunuoliai.

Siamas susirūpinęs sienų saugumu

RANGUNAS, vas. 16. — Siamo vyriausybė nutarė sustiprinti savo kariuomenės budrumą prie valstybės sienų, kurios liečiasi su Malajais, Burma ir Indokinija, kad tose valstybėse spaudžiami komunistų partizanai nesusimestų Siamo teritorijoje.

Iš Siamo šaltinių skelbiama, kad Burmoje esą Chiang Kaisheko kariai pradėję tarp savęs kautis, nepasidalindami kokiomis tai gėrybėmis.

● *V. Vokietijos prekybos* laivynas 1951 m. padidėjo 571.000 tonų. Dabar tonažas jau prašoko milioną.

KAUTYNĖS TIES KEDAINIAIS IR ŠĖTOJE

Pirmoji milicija. Panevėžio batalionas. Kaip žuvo Lukšys

JUOZAS ZALATORIUS,
Savanoris - kūrėjas, Kanada

1918 metais spalio mėn. aušant Lietuvos laisvės rytui, pasitarę su V. Zalatoriumi, dūlinom į Panevėžį, pas milicijos vadą Joną Zalatorių, kur buvo organizuojama pirmoji Lietuvos milicija. Nuvykę į Panevėžį, Kranto gatvėj radom Milicijos vado būstinę, kurioje buvo pilna salė prisirinkus jaunuolių iš įvairių Lietuvos vietų. Buvo matyti visokio amžiaus vyrų, buvo daug grįžusių po pirmojo karo iš nelaisvės ir fronto. Ir mes buvome priimti į Panevėžio apskr. miliciją, Jono Zalatoriaus, milicijos vado žinion.

Perimam postą iš vokiečių

Rytojaus dieną trys šimtai vyrų žygiavom į katedrą priesaiką atlikti. Po priesaikos buvom išskirstyti po šešis vyrus į visą Panevėžio apskritį, daugiausia į vokiečių žandarmerijos vietas.

Prasidėjo kraustymasis. Dėjo savo mantą į vežimus, lietuviškus lašinius ir šiaip įvairų maistą, o mes sekėm kiekvieną jų judesį. Vienas išėjo arklio kinkyti į tvartą ir pastatė prie jo durų savo šautuvą. Milicininkai tuojau paėmė ir paslėpė šį jiems labai reikalingą ginklą. Vokiečiai ilgai jieškojo, klausinėjo, bet šautuvo nerado, susikeikė ir išvažiavo. Pasilikę vieni, griebėm kas skudurą, kas šluotą, kas kibirą vandens ir ėmėm valyti okupantų paskutines liekanas. Vėliau gavom iš milicijos štabo arklį, roges ir du šautuvus, kurie mūsų padėtį žymiai palengvino, nes nebereikėjo mums pėstiems vaikščioti, o su ginklais buvom daug saugesni, ns vietinai bolševikai labai kėlė galvas, be ginklų mums grėsė iššudymas.

Šutintos bulvės Kalėdoms

Ir taip slinko niurios rudens dienos, pranašaudamos daug vargo naujiems kūrėjams. Kalėdose Barklainių bažnyčioje prisirinko daug žmonių, užgiedojo "Gul šiandieną". Bet milicininkams buvo nemalonios šios ramybės šventės. Žmonės žvairavo į milicininkus. Vieni juos vadino dykaduoniais, lengvos duonos jieškotojais, kiti ragino stoti bendron kovon prieš artėjančias iš rytų raudonąsias bandas. Milicininkai parėjo namo į savo būstinę, išsišutino bulvių su spirgučiais ir pavalgę išėjo nakties sargybon.

Savanoriais į kariuomenę

Vieną dieną du milicininkai nuvyko Panevėžio apskritin pas milicijos vadą gauti tolimesnių instrukcijų. Nuvykę pamatė baisų vaizdą: jau prisiartinusios raudonosios bandos užima miestą. Žydai su vėliavomis pasitinka raudonuosius. Kiti ant bačkų drožia prakalbas, ragina pjauti "buržujus" ir tt. Kadangi mes civiliai apsirengę, tai jie mūsų nepažinojo ir mes, atsistoję prie milicijos vado namų sienos, liūdnai svajojom apie paskutines milicijos dienas.

Parvažiavus namo buvo nupasakoti liūdni įvykiai Panevėžyje. Po trumpo pasitarimo buvo nutarta, vienbalsiai stoti į Lietuvos kariuomenę, kuri buvo organizuojama Kedainiuose. Ir taip pasikinkę savo gautą bėrį, susėdę visi į roges, išūžėm į Kedainius, į pirmųjų kovotojų eiles. Tai buvo 1919 m. sausio 9 d.

Važiuojant pusiaukelėje, Okainių kaime, sustojom papietauti ir pailsėti. Radom taip pat nemažą būrelį ilsintis jaunų vyrų. Tai vis būsimieji kovotojai. Charakteringa, kad šio kaimo pradžios mokyklos mokytojas (vėliau buvo sunkiai sužeistas per susirėmimą su bolševikų žvalgais) atsisveikino su savo vaikučiais, pareikšdamas, jog dabar atėjo laikas ne žodžiais kovoti, bet turim prie kovos veiksmų prisidėti.

Tarp vaikų pasipylė graudūs verksmai, o mes suėdom į roges ir iš visų jaunuolių lūpų pasipylė daina (Sudiev, sudiev, jau išvažiuojam gint savos šalelės). Ir taip daina nuskambėjo per plačius laukus, atsimušdama į kaimo namus. Kaimo palydėjusieji skepetaitėm mojavo mums geros kloties linkėdami, o mūsų dainos vis tolo.

Panevėžio batalionas

Atvykę į Kedainius jau radom susitvėrusį Panevėžio bataliono štabą, keletą atvykusių karininkų ir kareivių. Visų veidai pasiryžę tęsti kovą iki pergalės. Mes irgi nemenkiau karingi atrodėm, ir jau čia pradėjom tikro kario gyvenimą: mokėmės rikiuotės, pratinomės šaudyti ir tt. Pasklidus gandams, jog Kedainiuose tveriasi Lietuvos kariuomenė, iš visos Lietuvos kampų jaunuoliai su ryšulėliais rankose kiekvieną dieną būriais stojo į kovotojų eiles ir per trumpą laiką būrys išaugo į kelių šimtų vyrų batalioną.

Bolševikai irgi nesnaudė. Per tą laiką užėmė Panevėžį, Ramygalą, Truskavą, Pagirius ir Šėtą, o kitas sparnas, mus apsukdami, nužygiavo į Alytų. Užimtose vietose sutvėrė stiprius vykdomuosius komitetus, kuriems buvo įsakyta išėjusių Lietuvos kariuomenėn savanorių turtą atimti ir iššudyti artimuosius gimines. Vekiliausias iš visų buvo Ramygalos vykd. komitetas.

Komiteto likvidavimas

Savanoriai kūrėjai vieną naktį pasikinkę penkerias roges, įsėdę apie 40 vyrų, viršilos Valonio vadovaujami, per užšalusias balas ir miškus, išvažiavo į užfrontę vykdomųjų komitetų medžioti. Buvo pasirinktas narsiausias ir stipriausias postas — Ramygalos, ir tą pačią naktį, dar prieš aušt., iš mūsų pusės be nuostolių, šešiolika komiteto narių sėdėjo savnorių rogėse. Tai buvo keturi rusai, o dvylika vietinių parsidavėlių, daugiausia žydų kilmės. Parvežus juos į Kedainius pastarie ji turėjo stoti prieš teismą; juos teisė karo lauko teismas ir padarė nepavojingais... Kitų valsčių komitetai, išgirdę Lietuvos kariuomenės kietą kumštį, panikos pagauti išlakstė. Tai savanoriams išėjo į naudą.

Bolševikų ultimatumas

Bet bolševikų raudonosios bandos iš Šėtos atsiuntė raštą su pagrobtu klebono antspaudu į mūsų štabą, ragindami pasiduoti. Mums už pasidavimą žadėjo amnestiją. Šitokiu atveju būsim sušaudyti. Iš mūsų pusės jiems buvo atsakyta: mes nesam kokia banda, bet esam reguliari Lietuvos kariuomenė ir be kariuomenės vado įsakymo atskirai nieko nedarysime, mušimės iki paskutinio kraujo lašo. Raštas ir antspauda patvirtinta augštųjų karininkų pavardėm. Vėliau perbėgusi gailestingoji sesuo iš bolševikų pusės pareiškė, jog bolševikai tikrai rengiasi mus pulti. Mes tai visa žinodami aty džiai stiprinomės, išstatėm aplink Kedainių miestą stiprias sargybas.

Kautynės ir žvalgyba

1919 m. vasario mėnesį bolševikai puolė Kedainių miestą ir jo apylinkes. Pradėdami mūšį, bolševikai puolė mūsų stiprią užtvarą, esančią Kolupių kaime ir padarė nuostolių. Po atkaklaus mūšio užtvara atsitraukė į Kėdainių priemiesčio pozicijas, kur buvo užimtas kietas baras. Kovėmės dėl kiekvieno žemės pėdos, visą dieną iki vėlyvos nakties, keisdami pozicijas, tai vienur, tai kitur sustiprindami barus. Prieš aušt. pavyko mums perkirsti jų sparnus ir užlįsti jiems iš užpakalio, įstumti juos į paniką, kur tuo laiku ir žuvo ties Taučiūnų kaimu pirmas Lietuvos savanoris Povilas Lukšys. Bolševikai nebeatlaikė, pakrikę pasitraukė į Šėtos miestelį, kad susitvarkytų ir vėl galėtų pulti Kedainius, bet mūsų karo vadovybė gerai tai suprato ir nedelsdami mes juos vijomės Šėtoje.

Prieš puolant buvo nusiųstas žvalgas į Šėtos miestelį apžiūrėti jų pozicijų. Savanoris B. grįžęs iš vokiečių nelaisvės, turėdamas belaisvio rūbus, puikai atliko uždavinį. Nuvykus jam į Šėtos miestelį, jis buvo sulaikytas pirmosios bolševikų sargybos ir nuvestas į bolševikų štabą, kur buvo stropiai ištardytas. Jis sakėsi grįžtąs iš vokiečių nelaisvės ir keliaująs į namus. Bolševikų paragintas stoti į jų armiją, jis sutiko, tik sakėsi norįs grįžti trumpam laikui į namus, nes seniai buvęs ir namiškių labai pasiilgęs. Bolševikų štabe jis išbuvo visą naktį. Atsigulęs ant suolo ėmęs knarkti, apsimetęs miegąs. Bolševikai manydami, kad jis miega, nebodami visko, tarp savęs kalbėjo bei tarėsi, keikėsi, jog kitokio kalibro šovinių gavę patrankoms, o senų nedaug teturi. O savanoris gulėdamas puikai tą viską girdėjo ir gerokai prieš aušrą kėlėsi eiti. Užklaustas, kodėl taip anksti keliasi, ir vėl atsakė, kad išsiilgęs namiškių, o vėliau pailsėjęs stos į jų armiją kautis prieš baltagvardiečius. Dar gerokai prieš aušrą štabas davė vieną raudonarmietį išleisti jį pro sargybas.

Šėtos kautynės

Savanoris aplinkiniais keliais per laukus nuskubėjo į savanorių kovotojų dalinį pranešti viską, ką patyrė priešo pusėje. Po neramios nakties, prašvitus rytui, gerai matydami taikinius jau mes kovėmės Šėtos priemies čio laukuose. Stiprios sniego pūgos glostė karių veidus. Kulkoms zvimbiant, pūgai šėlstant, maišėsi viršilos Balio žodžiai: pirmyn, pirmyn, nebūkit bailiai. Ir kiti kovos komandos žodžiai aidėjo išilgai karių grandinės. Po atkaklaus mūšio pasisekė bolševikus apsupti, ir visą dieną tęsiantis mūšiui, vakare per galė atėjo į mūsų rankas. Bolševikai nebeišlaikę pasitraukė Pagirių link. Bolševikų nuostoliai buvo dideli: keturiasdešimt nukautų, septyniasdešimt pateko į nelaisvę, paėmėme aštuoniolika lauko telefono apratų, daug šautuvų ir šovinių tris sunkiuosius kulkosvaidžius, daug maisto ir kitokios karo medžiagos. Mūsų nuostoliai buvo maži.

Po šio mūšio sekantį mūšį, labai bolševikams nuostolingą, turėjom Pagirių miestely, kur mums juos visiškai apsupus mažai kas iš jų pabėgo iš apsupimo katilo.

Ir taip — kaimas po kaimo, miestas po miesto, per visą tų metų vasarą ėjo į mūsų rankas, ir dar tais pačiais metais vėlyvą rudenį, bendromis visos lietuvių tautos pastangomis, raudonosios bandos buvo išblokštos iš Lietuvos žemės už jos ribų.

NATO POSĖDIS

Prancūzų gener. Alph Juin (kairėje) ir gen. Alf. M. Sruenther — gen. Eisenhowerio štabo virš-kas Nato kariniame posėdy, Lisabonoj.

Kaip bolševikai sutiko Vasario 16 d. Akto paskelbimą

Lietuvos Nepriklausomybės Aktas buvo paskelbtas pirmojo karo metu (1918) Vilniuje, kada visa Lietuva buvo vokiečių užimta. Dalis lietuvių tautos, kaip kad dabar, buvo tremtyje. Jau prieš trejus metus, artėjant frontui, daug žmonių ir įstaigų iš Lietuvos buvo perkelta į įvairias Rusijos vietas. Daugiausia tremtinių buvo Voroneže, nes į tą vietą Lietuvos Komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpti buvo perkėlęs daug moksleivių. Po Petrapilio lietuvių seimo (1917) sudaryta Vyriausia Lietuvių Taryba Rusijoje vėliau taip pat persikėlė į Voronežą.

Po pirmosios Rusijos revoliucijos lietuvių politinis judėjimas labai pagyvėjo. Nors susisiekimas buvo labai sunkus, bet per Šveicariją, Skandinaviją ar kitus kraštus žinios iš Lietuvos pasiekdavo ir Rusijoj gyvenančius lietuvius. Po antrosios (bolševikų) revoliucijos lietuvių padėtis pradėjo sunkėti, nors tuo metu diktatoriai perdaug dar nebuvo įsigalėję. 1918 m. vasario mėn. bolševikai Rusijoje dar nebuvo išbuvę pusės metų.

Kai per užsienį atėjo žinia iš Vilniaus apie Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą, Rusi joje gyvenantieji lietuviai su didžiausiu džiaugsmu sutiko tą jų lauktą maloniausią žinią ir ypatingai sujudo.

Bolševikai šoko viską nuslopinti. Svarbiausia — griebė sunaikinti buvusį tada Voroneže Rusijoj gyvenančių lietuvių politinį centrą. Pirmiausia nusprendė nužudyti tų laikų energingiausią veikėją kun. M. Krupavičių (dabartinį Vliko pirmininką). Bet tas mirties sprendimas pavyko lietuviams sužinoti. Tą pat naktį, prieš pat atvykstant jį suimti, kun. Krupavičius persirengė kareivio drabužiais ir iš Voronežo išbėgo Lietuvos link. Tuojau buvo areštuoti ir pasodinti į Voronežo gubernijos kalėjimą: M. Šleževičius, M. Yčas, E. Draugelis, kun. Penkauskas, kun. Jesinskis, Vokietaitis, A. Varnas ir Daukša.

Kad išgelbėtų į kalėjimą nugrūstuosius, Voronežo ateitininkai vasario 28 d. sušaukė bendrą visų lietuvių susirinkimą ir pravedė protesto rezoliuciją. Ta da bolševikai tą pačią naktį organizatorius areštavo, kai kuriuos dar apdaužė ir pasodino į tą patį kalėjimą (P. Jočį, J. Zubricką, J. Petrušauską, A. Kubilių, Gražulį ir A. Mikšį).

Tai taip bolševikai pasitiko Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą.

Remkite "Draugą".

TIKRAS 100% BIČIŲ MEDUS iš nuosavo bityno. Parduodama kvortomis ir didesniais kiekiais. A., WALSKIS 3259 W. Pierce Ave. Telef. ALbany 2-0239

NAUJAI SUSIORGANIZAVĘS DŽIAZAS - KAPELA
"SMAGUTIS"
kuriam vadovauja PETRAS ŠATULIS, galima užsakyti pasilinksminimams, šokiams ir kitokiems parengimams. Kreiptis nuo 6 iki 8 val. vakaro.
6936 SO. MAPLEWOOD AVE.
Telef. HEmlock 4-2731

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
Tą virtuvę ar vonią atremontuokite už žemiausias kainas su gražiu "Tile-Master Plastic Wall Tile". Nemokami apskaičiavimai mieste ir priemiesčiuose. A. L. Brizic, 3823 W. 61st Pl. Šiokiadieniais ir sekm. šaukite REliance 5-1143.

GAS OR OIL
HEAT CONVERSION
BURNERS
Mes turime REPUBLIC, BRYANT ir YORK išdirbystės
"DĖL GERIAUSIŲ"
Už žemiausias kainas
Tel. BEverly 8-7337
Susitarkite dabar, inžinierius atsilankys ir nemokamai apskaičiuos tuojau įtaisyti arba ateityje
Arba pasiųskite kuponą
Automatic Heating Engineers
10735 Church St.
Chicago, Illinois
Name .....
Address .....
City .....
Satte .....

Dėmesio, namų savininkai!
Sužinokite mūsų apskaičiavimus pirmiau!
TURITE LEIDIMĄ ĮSITAISYTI GAZINĮ APŠILDYMĄ
Plačiai žinomi perdirbimui į gazinį apšiid. įrengimai pilnai įtaisomi
$200
Plačiai žinomų išdirbysčių — Bryant—Janitrol & U.S. Radiator
nuo $285.00 iki $325.00
Skambinkite BAyport 1-4507
PETERS HEATING SERVICE
9849 So. Bensley Ave.

CUSTOM BUCHERING
Skerdžiam pagal užsakymą galvijus, kiaules, avis, veršius. Išbandykite mūsų modernią sanitarišką skerdyklą. Darbą atlieka teisingai patyrę darbininkai. Mes parduodam urmu šaldytuvams — "freezer'iams".
BURKEY PACKING
Išrūkom, supiaustom, suvyniojam, šaldom. Arti Rt. 83 ir 21, atdara kasdien ir šeštad. 8-6.
Tel. Grayslake 3-8781

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI IR KONTRAKTORIAI
Grindų atnaujinimas — "sanding & refinishing". Pirmos rūšies darbas už žemiausias kainas, mieste ir priemiesčiuose. A. L. Brizic, 3823 W. 61st Pl. Šiokiadieniais ir sekm. šaukite REliance 5-1143.

DĖMESIO,
CHINCHILLŲ PIRKĖJAI
Pirkite iš patikimo žmogaus. Chinchillų veislinės poros, tikrai veislingos, NCBA registracijos dokumentai. A. A. HERMAN, Antioch, Ill. Tel. Antioch 467-J-2.

TERRIFIC REDUCTIONS
SIDING PRICES SMASHED
GENUINE ALUMINUM SIDING
SPECIALLY PRICED AT $59.50 PER SQUARE INSTALLED
Baked Enamel Finish, Aluminum Foil Insulation Under Siding, Individual Aluminum Corners and Nationally Known Brands. All First Class Materials.
EXAMPLE: HOUSE 20x30 FT...$595
FINEST INSULATED SIDING
SPECIALLY PRICED AT $34.50 PER SQUARE INSTALLED
The Original INSEL-Shakes, Lumaside and Bird. White Grey and in Beautiful colors. Plus full line Nationally Known Brands—Complete Insulation. All First Class Materials.
EXAMPLE: HOUSE 20x30 FT...$345
GENUINE ASBESTOS SIDING
SPECIALLY PRICED AT $34.50 PER SQUARE INSTALLED
Nationally known Brands available: Such as Glatex and Vitramic, etc. White and Beautiful Colors. Plus complete Insulation under Siding. First Class Materials.
EXAMPLE: HOUSE 20x30.....$345
Our Low Price Policy is effected by carload buying direct from the factory. Low Overhead! Terms Available—Up to 36 Months to Pay! Quality Workmanship Guaranteed—Positively No Seconds.
MAIL COUPON NOW OR PHONE
DIversey 8-7735—DIversey 8-7810
or EAstgate 7-9610
Phone 9 A. M. to 7 P. M. Sunday 10 to 4, CALL COLLECT
CONSOLIDATED BUILDING MATERIALS CO.
3236 N. SOUTHPORT AVE.
CHICAGO 13, ILLINOIS
Name .....
Address .....
City ..... Phone.....
☐ ALUMINUM SIDING ☐ INSULATED SIDING
☐ ASBESTOS SIDING

Pilnas pasirinkimas vyno ir degtinės vietos ir užsienio gamybos. Apsimoka atvažiuoti kad ir iš toliau, nes mokėsite pigiau. Alus vietos gamybos ir iš Europos.
SORINI'S WINES & LIQUORS
5114-16 South Kedzie Avenue
Telef. GRovehill 6-9270 arba PRospect 6 1180

"Draugė" rasite vėliausių. geriausių žinių.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE, 3133 S. Halsted St., Šį šeštadienį, vasario 16 d., 7:30 valandą vakare DIDŽIOJOJE SALĖJE parengimas, grojant BALIO PAKŠTO orkestrui
RUOŠKITĖS 23 D., VASARIO, LIETUVIŲ AUDITORIJOS Didžiajam kaukių baliui. Prizai-piniginės premijos už gražiausias kaukes. Įėjimas tiktai .....75 centai
LIETUVIŲ AUDITORIJOJE mažoje svetainėje — naujai išdekoruotoje, kiekvieną sekmadienį galima jaukiai praleisti vakarą prie gražios BALIO PAKŠTO kapelos. Įėjimas nemokamas. Pradžia 7 valandą vakaro.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-6640; 7-6641; 7-6642

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the Lithuanian Catholic Press Society.

SUBSCRIPTION RATES:
$8.00 per year outside of Chicago
$9.00 per year in Chicago & Cicero
$8.00 per year in Canada
Foreign $11.00 per year.

PRENUMERATA:	Metams	½ met.	3 mėn	1 mėn.
Chicagoj ir Cicero]	$9.00	$5.00	$2.75	$1.25
Kitur JAV ir Kanadoje	$8.00	$4.50	$2.50	$1.00
Užsienyje	$11.00	$6.50	$3.00	$1.35

Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Pagarba rašytajam Dievo Žodžiui

Vasario mėnuo JAV skiriamas spausdintam katal. žodžiui labiau sustiprinti ir plačiau paskleisti. Katalikiškos spaudos draugijos, leidėjai, laikraščių vadovybės ta proga atskleidžia žmonėms savojo darbo plotus, aiškina siekiamus tikslus ir kreipiasi į geros valios žmones savo auka, darbu ir atsidėjimu jiems padėti.

Viena savaitė šiame mėnesyje (vasario 10 - 16) yra specialiai paskirta rašytajam Dievo žodžiui — Šv. Raštui paminėti, jį savo tarpe aiškintis ir jo mintimis gyventi. Jeigu katalikai supranta ir brangina kiekvieną spusdintąjį žodį, stovintį Amžinosios Tiesos sargyboje, tuo labiau jie gerbia ir įvertina Šv. Raštą, tą įkvėptąjį Dievo meilės žodį, Amžinosios Tiesos tartą per parinktus šventųjų knygų autorius. Nenuostabu tat, kad kiekviena kalikiška tauta stengiasi Šv. Raštą geriau pažinti, jį suprasti, pamilti, o jį suprasti ir pamilti padeda tikslus ir bažnytinės vyriausybės patvirtintas Šv. Rašto vertimas į gimtąją kalbą.

Lietuvių tauta, priėmusi krikščionybę, taip pat iš pat pradžių stengėsi turėti Šv. Rašto vertimą gimtąja kalba. Įvairūs jo brangintojai daug paskyrė darbo ir aukos, bemėgindami tiksliai ir gražiai pateikti lietuviams katalikams Dievo žodį jiems suprantama, gimta kalba.

Visas šių darbininkų ir pasiaukojusių mokslo vyrų pastangas apvainikavo Žemaičių Dvasinės Seminarijos prof. kun. Juozapas Skvireckas, dabartinis Kauno Arkivyskupas ir Metropolitas, veik visą savo darbingąjį gyvenimą paskyręs Šv. Rašto vertimui ir aiškinimui lietuvių kalba.

1922 m., kai Žemaičių vyskupija šventė 500 metų sukaktį (1421 — 1921), Šv. Rašto Naujojo Testamento pilnas vertimas pirmą kartą buvo išleistas pasiaukojusio jo vertėjo vysk. Juozapo Skvirecko rūpesčiu. Jis džiaugėsi, kad "leidimo darbą atlikti padėjo J. E. vyskupas K. Paltarokas ir a. a. kan. J. Tumas. Spausdino Otto Elser spaustuvė Berlyne, nes Lietuvoje atspausdinti anuo metu buvo dar perdaug sunku".

Nepriklausomos Lietuvos gyvenimui gerėjant, pradėjus augti mokyklų tinklui ir apskritai suklestėjus žmonių švietimo reikalams, J. E. Arkiv. Juozapas Skvireckas 1936 m. išleido II pataisytą Naujojo Testamento laidą. Šiuokart garbingasis vertėjas tikrai galėjo pasidžiaugti, kad "antroji N. T. laida atspausdinta jau Kaune. Net ir popieris jai pagamintas Kaune. Tekstą taisyti ir korektūrą vesti savo patarimais ir rūpesčiu padėjo nenuilstami Šv. Rašto brangintojai: J. E. arkiv. Pr. Karevičius, J. E. vysk. K. Paltarokas, J. M. prel. A. Dambrauskas ir bent dalimi profesorius A. Salys".

Rūpestingasis vertėjas vis svajojo išleisti dar tobulesnę ir pilnesnę N. Test. laidą ir tai tokiuo skaičiumi, kad "kiekviena katalikiška Lietuvos šeima galėtų įsigyti sau paskirą Naujojo Testamento egzempliorių. Ir jo vertėjui, sulaukusiam tuo metu 25 metų vyskupavimo jubilėjaus, tai būtų buvus didžiausia Dangaus malonė ir tikra paguoda". Deja, okupacinės bėdos ir rūpesčiai darbą išdraskė, Lietuvos katalikus ir garbingąjį vertėją išbloškė svetur.

Ir ištrėmime begyvendamas, arkiv. J. Skvireckas įdavė lietuviams į rankas IV N. Test. laidą, išleistą jau svetimoje žemėje — Vokietijoje, Stuttgart 1946 m., kuri tikintiesiems buvo dalinama kaip "Amerikos R. Katalikų Vyskupų dovana tremtiniams Lietuvos katalikams".

Šv. Rašto savaitės prasmė ir garbingojo Šv. Rašto vertėjo lietuvių kalbon tarti žodžiai IV N. Testamento laidoje skiriami visiems katalikams, kurie myli, brangina ir skaito rašytąjį Dievo meilės žodį. Jį skaityti ir nagrinėti šiandieną reikia labiau nei kada nors, "kai pasaulis tebėra paskendęs nelaimėse, kai milionų kare žuvusių kraujas dar nėra visai išdžiūvęs, kai tūkstančais ir net šimtais tūkstančių ir milionais skaičiuojamos baisaus karo aukos"... (J. E. Arkivysk. J. Skvireckas).

Jiems nieko nepritrūksta

Sovietų Rusijos ir jos satelitinių kraštų komisarai gerai gyvena. Tai privilegijuoti žmonės. Kas jiems darbo, jei kiti žmonės badu miršta, laivės neturi ir persekiojimus kenčia, kad tik jiems yra gerai.

Pavyzdžiui, kaip praneša spauda, tikroji Rumunijos diktatorė Anna Pauker gyvena geriau negu Britanijos karalienė. Savo naudopimui turinti net tris automobilius, iš kurių du yra specialiai atgabenti iš Amerikos. Netrūksta jai nei jos draugams kitokių liuksusinių dalykų. O Rumunijos gyventojai ir pavalgyti dažnai neturi ko ir kuo žmoniškai apsirengti.

1952 metais palaipsniui kils biznio veiklumas. Daug kur prasidės ekonominis atsigavimas. Mat, kai kuriose srityse buvo atoslūgis.

Atgailos simfonija

BRUNO MARKAITIS, S. J.

II. Marche funebre

Atgaila niekada neves į sielos persimainymą ir atgimimą, jei žmogus neprisipažins, kad jis yra nusidėjėlis. Nusidėjėlis savo pačia prigimtimi ir visu gyvenimu. Todėl atgaila žmogui uždeda dvi sunkias pareigas.

Pirmoji: prisipažinti nusidėjėliu Dievo visa matančiose akyse. Prisipažinti ne tik lūpomis, širdimi, bet visu gyvenimu. Neužtenka muštis į krūtinę, užversti neatkeliamą akmenį ant praeities dvokiančios duobės. Maža paniekinti ir pasmerkti nuodėmingas valandas. Nepakanka pažado nekartoti nemoralaus veiksmo. Reikia kažko teigiamo. Reikia statybinio ir kūrybinio elemento. Mat, neužtenka sugriovus pastatą pasigirti, kad čia stovėję prostitucijos ir neteisybės namai. Reikia naujų sienų, naujo stogo ir naujų arba reformuotų gyventojų. Vadinasi, prisistatyti Dievui nusidėjėliu reiškia atsižadėti konkretaus blogio ir apkabinti konkretų gėrį ištiestomis rankomis ir mylinčia širdimi. Mesti griovimo darbą ir imtis statybos visame gyvenimo plote. Juk sielos atgimimas ir persimainymas yra gyva tikrovė, kurią reikia palaikyti organiniu augimu. Gėrio ir blogio buitys bei jų gyvybinis susikryžiavimas taip pat yra gyvos tikrovės, nuolat plaukiančios laiko upe. Todėl ir žmogaus nusižeminimas ir prisipažinimas nusidėjėliu turi būti nuolatiniai gyva ir samoninga tikrovė, kertinis akmuo žmogaus ir Dievo santykių pagrinde. Vienkartinis gailesčio žodis ir veiksmas, tiesa, sukuria nuaja tikrovę, bet ją reikia maitinti ir palaikyti amžinai gyvu ir sveiku nusižeminimo krauju.

Antroji pareiga: prisipažinti nusidėjėliu prieš kitus žmones. Mat, Dievas teisia, baudžia ir atleidžia dieviškai. Jis nesismulkina ir, vieną kartą atleidęs, nebesigaili, nebeprikišinėja. Jam svarbu išlaikyti atgimusią ir persimainiusią sielą malonės saulėtoje ir gydančioje erdvėje. Bet žmogus yra kitoks. Jis baudžia neatidėliodamas. Greitai pasmerkia. Atleidžia gi sunkiai. Kartais pagunda manyti, kad žmogus yra gimęs budelis. Ypatingai masės žmogus, pasigriebęs įstatymą į savo nešvarias rankas, kai minia klykia kraujo ir keršto. Todėl prisipažinti nusidėjėliu prieš žmones yra labai sunku. O prieš visus kitus nusidėjėlius, kurie savęs nusidėjėliais nelaiko, — toks veiksmas galimas tik begalinėmis pastangomis ir herojišku nusistatymu. Žinoma, jei žmogus ramiai prisimins, kad jis prisipažino Dievui tuo, kuo jis yra, tai ir antrasis prisipažinimas atrodys ne tik reikalingas, bet ir logiškas.

Kristus įspėjo savo mokinius nesekti fariziejais, kai jie pasninkaudami suraukdavo veidus, kad visas miestas žinotų jų dorybę; kai jie — fariziejai — pasikvietę trimitininkus dalindavo elgetoms išmaldą, kad praeiviai matytų jų gailestingą ją širdį ir dosniąją ranką. Todėl prisipažinti nusidėjėliu prieš žmones nereiškia viešoje vietoje perskaityti savo nuodėmių sąrašą, arba kiekvienam sutiktajam prisistatyti: "Tamsta, esu nusidėjėlis". Tai būtų pigus nuolankumas, gal — iman tri išdidumo forma. Prisipažinti nusidėjėliu, reiškia pakeisti savo neteisingą nusistatymą ir skubotą numonę, artimo atžvilgiu. Spręsk ne pagal save ir kitus, bet pagal silpną žmogaus prigimtį, kuri be Dievo malonės yra nevaisinga žemė, auginanti piktžoles ir nususius krūmokšnius. Prisipažinti nusidėjėliu reiškia įsitikinti ir persiimti didžia tiesa, kad mes visi esame vieno amžiu Tėvo vaikai. Iš čia išplaukia meilės įstatymo visagalė versmė ir krikščioniškojo teisingumo konkrečios formos. Žmogus tampa žmogui uostas, užuovėja ir paguodos namai. Opozicinės srovės suplaukia į taikos ir bendradarbiavimo santaką. Klaidas tenka pripažinti klaidomis, bet teisimas ir pasmerkimas paliekami Dievui, žinančiam visas priežastis ir motyvus. Žmogus pradeda reikalauti iš savęs daugiau negu iš kitų. Tokiu būdu jis tampa bendrosios laimės kūrėjas, grioviku skaičių sumažines viena atgimusia širdimi.

Pirmoji Vasario 16 "niekeno" žemėje

J. RAPŠYS, Chicago, Ill.

Gyvenusieji nepriklausomos Lietuvos laikais Lietuvoje atsimena, su kokiu iškilmingumu buvo švenčiama Vasario mėn. 16-ji diena. Tai buvo džiaugsmo ir pasiryžimo diena.

Bet kitaip atrodė toji Vasario mėn. 16-ji diena pirmaisiais Nepriklausomos Lietuvos metais. Net ir tuometinė laikina Lietuvos sostinė Kaunas buvo prislėgta. Iš visų pusių artinosi prie Kauno rusai-bolševikai ir visiems lietuviams rūpėjo tuomet ne kaip švęsti Nepriklausomos Lietuvos paskelbimo pirmąją metinę sukaktį, bet kaip atmušti bolševikus. Bet, žinoma, net ir anais sunkiais laikais toji istorine Vasario 16-ji nebuvo praleista tylomis. Kiek sąlygos leido, 1919 m. vasario mėn. 16-ji diena buvo švenčiama ir Kaune, ir kitose dar bolševikų neužimtose Lietuvos vietose.

Frontui besikkeičiant

Daug sunkiau buvo švęsti tą dieną tiems lietuviams, kurie gyveno vadinamojoj "niekeno" žemėje. 1919 metais rusai bolševikai, veržiamiesi į Lietuvą, dar neturėjo kelių šimtų divizijų ir negalėjo turėti nei ištisinio fronto, nei geležinės uždangos. Lietuviai, norintieji eiti savanoriais į Lietuvos kariuomenę, lengvai per tokį frontą pereidavo. Bolševikų kariuomenės daliniai užimdavo pafrontės linijoje tik didesnius miestus ir miestelius ir ten įsistiprindavo. Kaimai pafrontės linijoje dažnai likdavo niekeno nevaldomi. Vieną ar kelias dienas tuose kaimuose šeimininkaudavo raudonieji, o kitą — lietuviai, o dažnai būdavo ir tokių dienų, kad niekas tuose kaimuose nešeimininkaudavo. Tokie žemės plotai pafrontėje ir sudarydavo vadinamą "niekeno" žemę. Ypač daug atsiminimų užsiliko apie tokias vietoves, kurios netoli nuo mano gimtinės ir kurios dažnai jausdavosi niekeno nevaldomos, kaip tai: Krekenava, Surviliškis, Kalnaberžė, Apytalaukė, Truskava.

Tose vietovėse gyvenantiesiems lietuviams irgi norėjosi švęsti Vasario 16-ją, nors tai buvo surišta su didele rizika. Jei švęsi, kas nors praneš raudoniesiems, ir kai jie užims "niekeno" žemę: mirtis arba kalėjimas; jei nešvęsi-nepatiks lietuviams, kai jų savanorių daliniai užims tą "niekeno" žemę.

Slaptas jaunimo pasitarimas

Labai gerai atsimenu Vasario 16-sios minėjimą mano gimtinės -Krekenavos, Surviliškio, Truskavos-rajone. Artėjant 1919 m. vasario mėn. 16 dienai viename "niekeno" žemės kaime susirinko vieną vakarą jaunimas pasitarti, kaip švęsti Vasario mėn. 16-ją dieną. Jaunimas, žinoma, buvo labai patriotiškai nusiteikęs. Pasikalbėta ir nutarta: 1) prašyti vietos kleboną atlaikyti šv. Mišias, 2) Iškelti Lietuvos vėliavas, 3) Susirinkti tą dieną kelių kaimų žmonėms į vieną vietą ir ten paaiškinti jiems tos dienos reikšmę lietuviams, 4) Išsiskirstant sugiedoti Lietuvos himną.

Nutarimas buvo gražus, bet jo įvykdymas nepaprastai sunkus ir surištas su gyvybės ar laisvės netekimu. Apie tą nutarima sužinojo, žinoma, ir netaip "patriotiškai" nusiteikę žmonės. Ir prasidėjo reakcija: prašymai ir ašaros, ypač lietuvių motinų. Motyvai visai aiškūs: programos išpildymas jokios naudos neduos, o pasėkos baisios: iniciatorių mirtis, kunigų ir šeimos galvų areštavimas, šeimų nužudymas ar ištrėmimas. Tie motyvai, ypač vargšių motinėlių ašaros, paveikė iniciatorius ir nuo programos išpildymo buvo atsisakyta. Nutarta išpildyti, kur sąlygos leis, tik vieną programos punktą: sugiedoti, susirinkus kaimo žmonėms, Lietuvos himną.

Areštai

Bet ir apie tokios kuklios programos išpildymą sužinojo bolševikai ir, kai jie pasirodydavo "niekeno" žemėje, prasidėdavo areštai. Atsargesni pasislėpė ir išvengė arešto, o neatsargūs ir ramūs gyventojai, ypač tie, kurių sūnūs buvo įstoję savanoriais į Lietuvos kariuomenę, buvo areštuoti ir patalpinti Panevėžio kalėjime. Į tų areštuotųjų eiles pateko mano tėvelis, "išleidęs" du sūnus į Lietuvos kariuomenę ir visa eilė kitų mano kaimynų. Bet, ačiu Dievui, jų areštas tragiškai nepasibaigė. 1919 m., gegužės mėn. Lietuvos kariuomenė staiga užėmė Panevėžį ir visus tuos areštuotuosius paleido.

Nors ir labai kuklus buvo "niekeno" žemėje Vasario mėn. 16-sios dienos minėjimas, nors be aukų, be ašarų neapsėjo, bet visgi sustiprino kovotojų už Lietuvos laisvę pasiryžimą ir tikėjimą, kad iLetuva atgaus laisvę ir nepriklausomybę ir vėl žydės kitų nepriklausomų tautų tarpe. Ir tas tikėjimas jų neapvylė. Reikia tikėti, kad neapvils ir mūsų: anksčiau ar vėliau lietuviai vėl nusikratys rusų-aziatų-bolševikų jungą.

EINA TOLIAU

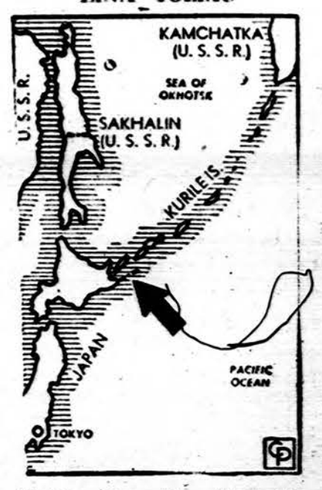

Strėlė rodo vieną Hokkaido salyno mažų salų. Salynas nuo seno yra Japonijos. Užgrobę Sachaliną ir Kurilų salas, rusai eina toliau.

Atgailos simfonija

Pereitą šeštadienį mūsų skaitytojai bus pastebėję keistą sekmadienio rimties antraštę: presto con fouco. Tai yra itališkas užrašas, užrašomas prie muzikinių kūrinių, nurodant, kaip juos reikia išpildyti. Jis reiškia: gyvai ir ryžtingai. Šia antrašte tėvas B. Markaitis, SJ, pavadino pirmąjį savo paaiškinimą apie atgailą. "Draugo" skaitytojai turės progos sekančiais šeštadieniais skaityti kitas tris atgailos simfonijos dalis, kurios bus pavadintos šiais muzikiniais vardais: Marche funebre, Andante cantabile ir Largo majestozo. Šie muziki nių kūrinių išdėstymams skirti nurodymai turi tikslo pagelbėti pilniau suskambėti mūsų sielos simfonijai. Gavėnios laikas kaip tik yra skirtas išgauti iš mūsų sielos turtingesnei muzikai.

Filmų žvaigždė mokosi tikybos

Virginia Mayo, viena iš Hollywoodo filmų žvaigždžių pradėjo iš vysk. F. Sheen imti tikybos pamokas, turėdama nusistatymą pereiti į katalikybę.

Išdalino daug spaudos

Catholic Truth draugija per 1951 m. JAV-se paskleidė 194,-000 brošiūrų ir kitų spaudinių tarp įvairių tikėjimų žmonių.

Tie, kurie gyvena tik naudos ieškodami, yra visi elgetos.

—J. L. Spalding

JURGIS GLIAUDA

NAMAI ANT SMĖLIO

PREMIJUOTASIS ROMANAS

31 tęsinys

Antrasis žmogus, gyvenąs manyje, jau ne bailiai, bet atvirai ir iššaukiančiai žiūrėjo į mano sielą. Jis smerkė mane už tai, kad aš, pragyvenęs visą savo gyvenimą atvirai ir drąsiai, dabar gyvenu niekšiška baime išsiduoti, gyvenu vagies instinktu. Antrasis žmogus manyje kikeno. Ko jis kikena? pagalvojau aš. Kas jis toks, kad jis kikena, kad jis drįsta kikenti? Ar jis mano sąžinė, ta tariama sąžinė, kurią kiekvienas supranta reliatyviai? Kodėl aš taip pat negaliu sąžinės suprasti reliatyviai? Aš tai galiu padaryti. Bet jis kikena dėl to, kad aš dėl apgailėtinos baimės, dėl atsakomybės baimės ir audringo, taliono vainiku apsivainikavusio keršytojo pagal Nibelungų motyvus — pavirtau į bailią, šlykščią menkystą, kupiną išsisukinėjimų, negarbingą, menką.

Su plienine valia aš atlikau viską, ko iš manęs reikalavo taliono teorija. Mano Otono lygiavertis krito, o jo tėvai gaus pranešimą apie jo savižudystę. Prieš pasaulį prancūzas nėra nužudytas mano kančios vardu. Todėl aš neišgydysiu savo ilgesingos kančios, aš nepalengvinsiu savo nebesugrąžinamo praradimo. Ir tol, kol žmonės to nežinos. Argi mane pasmerks žmogžudžio vardu! O nesmerkite, gerbkite manyje keršytoją, kuris, kaip mūsų skraidančios keršto bombos, neša žmonėms nelaimes priešo žemėje. Pindamas taliono teoriją, aš tik viena prasižiūrėjau. Aš nežinojau, kad ryžtis pasiskelbti nužudžiusiu yra dar sunkiau, kaip ryžtis nužudyti kitą.

XIX

Šlykštus, apgailėtinas besislapstančio žudiko smalsumas kapstėsi manyje. Aš negalėjau aplankyti žmogžudystės vietos, nė pamatyti Molendruz. O aš taip geidžiau viską matyti, viską matyti savo akimis.

Hedvyga, buvusi prie skardžio, galės man viską atpasakoti. Skubėdamas aš užsimečiau apsiaustą ir nuėjau į ją. Jos kambario durys buvo užrakintos iš vidaus. Aš pabeldžiau. Kurį laiką nebuvo jokio atsakymo. Aš pabeldžiau stipriau ir pavadinau ją vardu. Už durų ji man atsakė:

— Atleisk, tėve, — pasakė ji silpnu balsu, — aš tuojau ateisiu pas tave.

— Bet kokia istorija, Hedvyga, toji savižudystė, — pasakiau jai, nustebintas jos laikysena.

— Jie tai vadina savižudyste, bet tai netiesa, — atsakė į mano žodžius Hedvyga.

Aš sustingau kažinkokioje pervėrusioje mane baimėje.

— Ką tu kalbi, Hedvyga. Tai ne savižudystė? Reiškia žmogžudystė.

— O, tėve, aš tuoj ateisiu pas tave.

Vėl, lyg netekęs žemės iš po kojų, šlepsėdamas šliurėmis, grįžau į savo kambarį. Hedvyga tvirtina, kad tai žmogžudystė. Reiškia, atsiranda įrodymų, kurie leidžia netikėti pono Binderio savižudystės teorija. Pirma taip aistringai panorėjęs, kad žmonės ižnotų, jog tai nužudymas, ir vadintų tai nužudymo vardu, žiauria ataskaita dėl keršto, dabar aš kaip šlykštus bailys, niekšingai bijojau, kad teisybė neišeitų aikštėn.

Hedvyga tačiau neatėjo pas mane ilgesnį laiką. Aš ėmiau nekantrauti ir pykti. Ji, suprantama, ir iš tolo neįtaria, kas dedasi jos tėvo sieloje. Aš jos taip laukiu. Aš sėdau į savo patogią kėdę, ir mintys sūkuriu nubloškė mane keistais keliais. Aš galvojau rasti savo baisaus veiksmo bendrininką, Hedvygą. Iš pradžių aš supažindinsiu ją su taliono teorija, paskiau aš leisiu jai pačiai padaryti išvadas. Ji supras tą teoriją ir ja persiims. Paskui aš pranešiu jai, kad teorija jau įgyvendinta, kad lygiavertis paimtas kaip auka už jos brolį ir mano sūnų. Paskui mūsų bendrai žinomos mano paslapties baisumas jau nebėbus baisus, bet logiškai pagrįstas veiksmas, keršto ataskaita. Mes pasitarsime, kaip tą žinią perteikti prancūzo tėvams. Juk mes galime painformuoti juos asmeniškai tokiais sakiniais, kad oficialus mirties pranešimas jiems atrodys neįtikėtinas, ir jie patyrs, kad jų sūnus nužudytas. Keistos mintys pynėsi, tai pildydamos mane keršytojo pasitenkinimu, ramindamos, kad aš surandu mano taliono teorijos bendrininką, tai nuklysdavo neįtikėtinais, pašaliniais takais, sudomindamos mano dėmesį nerealiais klausimais. Kas būtų buvę, jeigu aš nebūčiau gimęs? Ar tada nebūtų buvę viso to, kas surišta su mano buvimu? Mano buvusio šeimos gyvenimo. Mano vaikų... Bet, štai, stalas. Jis egzistuotų. Jo atsiradimas nesurištas su mano buvimu. Ir akmuo, akmeninio amžiaus primityvaus kirvio formos, tai ppat egzistuotų. Ir Molendruz būtų buvęs. Bet viskas tai būtų buvę kitaip, kaip kad dabar susidėjo. Santykiai tų objektų, kurie būtų buvę pasaulyje nesurišti su mano buvimu, būtų kitoniški. Ir aš naiviai ir bergždžiai stengiausi įsivaizduoti, kaip tai viskas vyktų man nesant pasaulyje. Stalas turėtų kitą savininką. Karas būtų kariaujamas, ir Molendruz būtų belaisvis. Bet jis dirbtų kitoje vietoje, ir akmuo, tas aštrusis akmuo, nebūtų žmogžudystės įrankis...

Aš greičiau pajutau, ne kaip pastebėjau, kad Hedvyga įėjo į mano jau aptemusį kambarį, kurį ankstyva prieblanda apklostė pilkais šešėliais.

— Tu taip ilgai neateini, — su priekaištu atsisukau į ją. — Aš gi tavęs laukiu. Pasakok greičiau, ką tu ten matei. Kodėl čia gali būti žmogžudystė?

(Bus daugiau)

Copyright, 1952, by author

CLASSIFIED AND HELP WANTED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE

$13,500 arba už geriausią pasiūlymą! Pirkite tiesiog nuo savininko! 6 akrai žemės su 26x60 "cabin" stiliaus namų (pušinių lentų vidus) puiki vieta mažam bizniui, arti Peoria ant Route 150. Savininkas serga, reikalingas pinigų. Rašykite arba skambinkite savininkui **Noah Zobrist, 101 Indiana Ave., Morton, Ill. Tel. Morton 6176.**

See Sunday 2 to 5 P.M.
10910 St. Louis Ave.
Residence with small apt. in basement. 5 years old. 2 refrigerators, stove, dryer, gas heat, garage.
$20,000.00
J. RAY DAVIS, RALTOR
1715 W. 95th
Hilltop 5-5700

7008 S. Hermitage

Large 5 room brick octagon front bungalow. 14x20 garage with hot & cold water. Large enclosed heated porch. Automatic oil steam heat. Rubber tiled kitchen floor. Venetian blinds, storm windows & screens. Good transportation. Priced right for quick sale. For appointment call owner —

GRovehill 6-4672

Pamatykite arba parašykite dėl informacijos apie šiuos puikius Wisconsin'o ūkius. 75 akeriai, 15 karvių — mašinerija, labai geras namas ir kiti namai. Kaina $15,000. 100 akerių — geriausi gyvuliai — gražūs pastatai — gera mašinerija, $30,000. 188 akerių, du namai, $40,000 išsimokėjimo sąlygos. 285 akeriai, visi pastatai $40,000.

Jim Finnane 306 Milton Street

Janesville, Wis., Janesville 6077

Savininkas parduoda: 6 kamb. bungalow, 1 apšildomas kamb. pastogėj. Arti 73 ir Racine. Koklių vonia ir virtuvė — automatiškas vandens šildytuvas, karšto vandens apšildoma. Rūsys pilnai išdažytas. Daugybė priedų. Įkainuota dėl greito pardavimo, tiktai $13,500.

ABerdeen 4-0787

Pirkite ūkį už žemiausias kainas. 188 akrai, dveji namai, modernūs pastatai, 10 mylių į vakarus nuo Janesville, $215 už akrą, išsimok. sąlygos. 240 akrų arti Beloit $40,000, išsimok. sąlygos. 240 akrų su visais pastatais, $125 už akrą. Tuojau užimamas. Telef., rašykite arba atvykite. **Jim Finnane, 306 Milton Ave., Janesville, Wisc. Tel. Janesville 6077.**

Parduodamas namas (cottage) 7 kambarių ir garažas. beismontas. centr. apšildymas. lotas prie namo. 3518 So. Union ave. Išsikeliame, skubu parduoti.

Savininkas parduoda 2 butų mūrinį namą. 4 ir 4 kamb., galimybė įrengti daugiau kamb. pastogėje. Pečiais šildomi. Kombinuoti žieminiai langai ir sieteliai. veneciškos užuolaidos. Žema kaina, nori skubiai parduoti. Arti 26th ir Spaulding Ave. Arti mokyklos, krautuvės ir transportacija. **LAwndale 1-6912**

1 block to St. Rita's church, near 63rd & California. immediate poss. both apts., brick building excellent condition. 5 & 6 rooms. Modern tile kitchen. hot water heat. stoker. 2 car garage.

NORMAN GEYER & CO.
6341 S. Ashland Ave.
REpublic 7-2030

Marquette Parke parduodamas namas su bizniu — groserne. Arba mainys į dviejų augštų namą.

Šaukite: REpublic 7-1265

Atdaras apžiūrėjimui. Pamatę įvertinsite. Sekm. 1 iki 5 val. popiet.
3700-04 W. 70th Place
2 naujos mūrinės rezidencijos. 5 kamb. su galimybe padidinti. 2 mieg. **$15,800.** 6 kamb. kampinis namas. 3 mieg., $16,800. Abu namai turi karštu oru centralinį apšild. su aliejum; koklinę vonią; beržinių lentų spinteles virtuvėje. Formica viršūs; "asphalt tile" grindys.

EDWARD L. CERNOCKY AND CO.
1753 W. 63rd St.
REpublic 7-4341

REAL ESTATE

Savininkas parduoda 84 pėdų kampinį sklypą prie

72nd ir Maplewood Ave.

šiaurrytinis kampas.

CHAS. P. KAL
6322 S. Western Ave.

Savininkas parduoda, tobulam stovy, 5 kamb. "ranch" namą arti 63rd ir Naragansett. Gazu-karštu vandeniu apšild. Veneciškos užuolaidos. 1½ auto. garažas, iš šono privažiuojamas. Puiki vieta "Clearing" ir industrijos darbininkui. Tuojau užimamas. Teisingai įkainuotas, nori skubiai parduoti. Skambinkite

POrtsmouth 7-7845

Dėmesio namų pirkėjai! Mūrinis namas su 5 kamb., židiniu, gazo apšildymu, aluminiais langais, 1½ garažu $15,250 — ½ įmokėti, $67.50 į mėn. Georgian 3 miegamųjų namas $15,000, taip pat namai statomi nuo $12,000 ir virš. Galite tuoj užimti — šaukite dėl progos.

VIlla Park 2037

Savininkas parduoda: 2 butų modernišKas, mūrinis namas, 6-6 kamb. Automatiškai šildomas vanduo, apšildoma alyva. Koklių vonia, kabinetų virtuvė. 37½ pėdos sklypas. 2 automobilių garažas. Arti 22-tros ir Millard. Prie gero susisiekimo ir mokyklų. Teisingai įkainuota dėl greito pardavimo. Šaukite:

LAwndale 1-8617 nuo 5-8 p.m.

PRANEŠIMAS

Waukegan and North Chicago's Gyventojai

DĖMESIO DIRBANČIOS MOTINOS

Laikysime ir apgyvendinsime vaikus iki 10 m. amž. Gražus namas.

Ontario 7252

Dėmesio dirbančios motinos! Norwood Parko Joyland Nursery (Daržėlis) priima berniukus ir mergaites: amž. nuo 2 m. iki 6 m. Karšti pietūs. Nemokama transportacija. Registruotos gailestingos seselės prižiūri.

UNderhill 7-8985

NORI PIRKTI

REIKIA

Mes mokame augščiausias kainas už sekančias liekanas!

Junk Batteries	$2.85 Each
Skudurai	2½c. svaras
Magazines-žurn.	85c. už šimtą sv.
Kartonai	35c. už šimtą svarų

Augščiausios kainos mokamos už visokios rūšies metalo liekanas! Aluminum. Žalvarį. Cinką. Šviną. Auto Radiatorius. Varį. Paskambinkite arba rašykite dėl augščiausių pasiūlymų!

SUBURBAN WASTE PAPER
2006 Sheridan Road
Ontario 9034
NORTH CHICAGO

PARDAVIMUI

Pardavimui riešuto medžio bufetas, ant grindų pastatoma lempa ir įvairūs kiti daiktai. Vyriški rūbai: kostiumai, paltai, švarkai; dydis 40.

KREIPTIS
6609 S. Washtenaw Ave.
(2-as augštas)

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite perduoti telefonu: VIrginia 7-6640.

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

PROGOS — OPPORTUNITIES

DO-RITE CLEANERS & TAILORS Apleidžia miestą, verčiami parduoti rūbų valyklą-siuvyklą. Pilnai įrengta. Puikiai einąs biznis, nepaprasta proga tinkamam asmeniui. Parduoda viską taip kaip stovi už $1,500 grynais.

3155 W. 26th St.

BY OWNER TAVERN
Modern will sell or rent 63rd & Western. 4 room flat in rear. Business well established, excellent location, nice neighborhood trade, a real gold mine for active person. Must be seen to appreciate. Call

GRovehill 6-9344 or
WAlbrook 5-7305

MĖSINĖ IR GROSERNĖ

Gerai einąs biznis, geroj apylinkėj. Gyvenimui patalpos iš 2 ar 4 kambarių.

4603 S. Laflin St.
YArds 7-0466

TAVERNA - Visi modernus įrengimai.. Nebrangiai.

VIrginia 7-9469
po 6 val. vakare

PARDAVIMUI

Batų taisymo dirbtuvėlė, labai geros Landis mašinos, užtenkamai darbo, nebrangi nuoma. Su namu arba be namo. Nemokantį išmokys.

3343 S. Morgan Street

HELP WANTED VYRAI

Hydramatic mechanic experienced full time, good wages. 50-50 deal, new car dealership. Good working conditions all benefits.

OLympic 2-0054

MAINTENANCE MECHANICS

Experienced in food packing machine preferred. Good pay, good working conditions. Must speak and write English.

Ask for Mr. Perkins

STANDARD BRANDS, Inc.

2133 W. Pershing Rd.

MANIFEST CLERK

Truck experience or good typist. Perm., good working conditions. 5 nites a week, from 10 p. m. to 6 a. m. Excellent transportation.

MOTOR CARGO, INC.
3434 W. 51st St.
WAlbrook 5-8500
Mr. Dieball

Indų plovėjas; nuolatinis naktinis darbas. Tremtinys irgi priimamas. Vakarų priemiestyje; puikus susisiekimas.

7402 West Grand Ave.
GLadstone 3-8761

Route Salesman

for established routes, compact territories, present man called into service. Age 25-40 excellent salary with commissions. Permanent

STONEY ISLAND CLEANERS.
8216 Stoney Island

Platinkite "Draugą"

HELP WANTED — MOTERYS

FOUNTAIN GIRL

Patyrusi. Dirbti dienoms ar naktims. Nuolatinis darbas. Valgis ir "uniformos" duodamos, geras atlyginimas, "good tips". Puiki klijentūra. Nepaprastai puiki aplinka, "air conditioned". Hyde Park apylinkėj, gera transportacija. Reikia kalbėti angliškai.

ATlantic 5-9114

Reikalinga "practical nurse" (seselė-prižiūrėtoja) prižiūrėti invalidę moterį. Lengvas namų ruošos darbas, jokio skalbimo. Gyventi vietoje. 5 dienų sav. Gražūs namai. Gera transportacija. Priimsime D. P.

Skambinkite rytais.
Kildare 5-6611

Reikalinga šeimininkė padėti su lengva namų ruoša. Truputį paprasto virimo: asmeniškas skalbimas. Turi mylėti vaikučius. Gražus namas. Turėsite savo kamb. — geras atlyginimas, puikus susisiekimas. Tremtinė taip pat priimama.

EStebrook 9-0496

LIGHT HOUSEWORK. Age 25 to 35; stay. Assist cooking. No laundry, other help employed. Own room and bath. Modern appliances. 1 school aged boy. $35 weekly; references required.

Riverside 7-4231

IMMEDIATE OPENING

Capable alert young woman in the following capacity. General clerical. Typists. Experienced or will consider concientious beginners. Excellent working conditions, diversified duties. Morning and afternoon rest periods. 5 day — 37½ hour week. Permanent. Apply

209 W. JACKSON BLVD.
12th floor
Or phone Mr. Latzke
Harrison 7-5322

Reikalinga šeimininkė imti pilną atsakomybę dėl paprasto virimo. Visi moderniški patogumai. Turi mylėti vaikus. Savo kamb., radija

Puikus susisiekimas. Šaukite

vakarais: EAstgate 7-3427

GIRL for housework. Small family, no laundry, plain cooking. Own room. 3 blocks from North Shore electric lines. Several free evenings a week. Salary $30-$35. Call collect Glencoe 2213.

IMMEDIATE OPENINGS

- Secretary
- Stenographer (Little dictation)
- Biller typist

(No experience necessary)

Permanent position, excellent starting salary, 5 day week. New modern Cafeteria on premises, all employee benefits. Apply:

CONTINENTAL CAN CO.
6501 W. 65th St.
POrtsmouth 7-6500, ext. 213

BILLING CLERK
TYPIST

Electromatic machine with or without truck line experience. 5 nights week: 5 p. m. to 1 a. m. Excellent transportation, permanent, good working conditions.

MOTOR CARGO, INC.
3434 W. 51st St.
WAlbrook 5-8500
Mr. Dieball

Virėja. Dėl nakties darbo, nuolatinis. Geras atlyginimas. Tremtinė priimama. Vakarų priemiestyje puikus susisiekimas.

7402 W Grand Ave.
GLadstone 3-8761

HELP WANTED — MOTERYS

Immediate Employment
WE NEED
CLERK - TYPIST
Wonderful opportunity for West or Northwest side girl. Beginner Acceptable. Good starting salary. 5 day week. Air-Conditioned office. Pleasant working conditions.
Apply
KRAFT FOODS CO.
505 N. Sacramento Blvd.

CLERICAL WORK
Young lady for typing, etc. Permanent position good salary, excellent working conditions.
Apply at
A. B. C. Freight Forwarding Corp.
222 W. Roosevelt Road.
For friendly interview call:
Mr. Tanis
WAbash 2-8760

"DRAUGAS" AGENCY
23 E. Jackson Blvd.
Tel. — WEbster 9-3196
2334 So. Oakley Ave.
Tel. VIrginia 7-6640—7-6641

HELP WANTED — MOTERYS

Reikalinga patyrusi angliškai kalbanti lietuvaitė
GROŽIO SALIONO OPERATORĖ
CICEROJE. Kreiptis tel.
OLympic 2-8796

BENDRA NAMŲ RUOŠA

Reikalinga moteris namų šeimininkė. Paprastas virimas. Turi myLėti vaikus, ir įvertinti patogius namus. Pageidaujame moters, kuri mėgsta muziką. Priims ir D. P. LAwndale 1-0764

Patikima mergaitė arba moteris yra reikalinga dėl namų ruošos. Paprastas virimas. Viskas virtuvėje automatiška, su indams plauti mašina. Turės savo kamb. ir vonią. Naujas namas. Priims tremtinę taip pat. Geras atlyginimas.

WInnetka 6-5427

BENDRAI NAMŲ ruošai reikalinga moteris 25-35 m. amž. padėti su paprastu virimu. Moderniški įtaisymai. Turi mylėti vaikus. Sveikstanti motina. Turės savo kamb., radiją. Turi kalbėti angliškai. Geras atlyginimas. ANtioch 635-W 2.

GENERAL HOUSEWORK. Age 25-35. All modern apliances. No laundry. Own room. With radio. Use of television. Live in beautiful home. Like children; speak English. References.

Rogers Park 4-4044

Waitress. Neat appearance. Permanent. 8 hours. Work days. Good salary and tips. West suburb. Excellent transportation.

7402 W. Grand Ave.

GLadstone 3-8761

Pageidaujama vyresnio amžiaus moteris kaipo draugė moteriai. Duosime pilną išlaikymą. Arba imsime motiną su dirbančia dukterim. ar vyresnio amž. vedusių porą — duosime kambarį nemokamai.

10545 So. Lawndale
BEverly 8-9301

ARE YOU INTERESTED IN A PERMANENT POSITION WITH A SECURE FUTURE?
We have several immediate openings for
- **TYPISTS**
- **STENOGRAPHERS**
- **GENERAL CLERICAL**

Experienced or will consider ALERT BEGINNERS
Excellent working conditions
Diversified duties. 5 day week

Apply:
PRATER PULVERIZER
1515 South 55th Court
Cicero

Immediate opening
Capable alert young woman for position as
SWITCHBOARD OPERATOR
Excellent working conditions, diversified duties. This is a permanent position with a long established firm. Good salary 5 day, paid vacation, hospitalization, pension. Coffee shop. "A nice place to work".

Apply only **John Rozner**
3015 W. Lake St.

Tuojau reikalinga gera šeimininkė atlikti paprastą virimą. Lengvas namų ruošos darbas, turi mylėti vaikus. Savo kamb. su radija. Geras atlyginimas. Puikus susisiekimas. Turi kalbėti angliškai.

JUniper 8-3616

REIKALINGAS BUTAS

Patikima pora ir 3 vaikai, nori gauto 4-6 kamb. butą, neapstatytą, apšildomą pietuose arba pietvakariuose arti gero susisiekimo ir jei įmanoma katalikiškos mokyklos. Mokės iki $70.00 į mėn. Geriausios rekomendacijos. Prašo šaukti:

NEvada 8-8525

Savininkai — prašome pašaukti: Pusės amž. pora nori gauti 3-4 kamb. butą, neapstatytą, apšildomą, pietvakariuose. Turi savo plytą ir šaldytuvą. Mokės nuo $55.00 iki $60.00 į mėn. Geriausios rekomendacijos.
ABerdeen 4-1035

Gimnazijos muzikos mokytojas, žmona ir vaikutis nori gauti 3½-4-5 kamb. butą, neapstatytą, apšildomą: šiaurėj, vakaruose, arba šiaurės vakaruose. Piano pamokos bus duodamos dykai jei butas patiks. Geriausios rekomendacijos. **MOnroe 6-6038**

REIKALINGAS BUTAS

Patikima 3-jų narių šeima, 2 dirbanti, jieško 4-5 kamb. buto neapstatyto, neapšildomo bent kurioj gražioj miesto dalyje prie gero susisiekimo. 25 metai dirba toj pačioj vietoj. Geriausios rekomendacijos. Prašo šaukti: OLympic 2-3039

2 suauge asmenis jieško 3-4-5 kamb. butą, neapstatytą, apšildomą ant pirmo aukšto arba antro, vakaruose arba šiaurės vakaruose. Mokės iki $75.00 į mėn. Puikiausios rekomendacijos. Prašo šaukti:

COlumbus 1-2082

vakarais ir sekmadienį

PATIKIMAS LIETUVIS VYRAS, žmona ir dukrelės jieško neapstatyto buto su 2 miegamaisiais, arti St. Philip Neri arba Our Lady of Peace. Mokės iki $85.00 į mėn. Geriausios rekomendacijos. Prašo šaukti dėl gerų nuomininkų:

BUtterfield 8-1196

SAVININKAI, prašome pašaukti. Suaugusi šeima 2-jų narių nori gauti butą su 2 miegamaisiais, apstatytą arba ne, pietuose, pietvakariuose, jei įmanoma arti Rock Island, arba IC susisiekimo. Puikios rekomendacijos. Šaukite Mr. Braun šiokiomis dienomis nuo 9 val. iki 5 valandos. ANdover 3-7400 arba HUdson 8-1240 sekmadieniais ir vakarais.

Jauna lietuvių jaunavedžių pora skubiai reikalinga 2½-3 kamb. apstatyto buto. Puikios rekomend. Skambinkite p-lei Stastukaitis. "Drauge":

WEbster 9-3196

Patikima pora abu dirba ir 2 mokyklos amž. mergaitės nori gauti 4-5 kamb. butą, neapstatytą, apšildomą arba ne, pietvakariuose, jei įmanoma tarp 2th ir 31st St. į vakarus nuo Kedzie. Geriausios rekomendacijos. Šaukite:

LAwndale 1-3629

Patikima pora, abu dirba, vienas mokyklos amž. vaikutis, jieško buto su 2 miegamaisiais; neapstatyto, pietų rytuose, arba pietvakariuose. Geriausios rekomendacijos. Šaukite: **SAginaw 1-1362** šiokioms dienoms vakarais ir savaitgaliais

ABerdeen 4-0845

Savininkai — pažiūrėkite — perskaitykite ir šaukite: Katalikiška 3 suaugusių narių šeima, tėvai dirba, 18 m. mergaitė eina į universitetą nori skubiai gauti butą su miegamaisiais, neapstatytą šiaurėj arba šiaurės vakaruose. Būtinai turi gauti iki kovo 15-tos. Dekoruos. A-1 rekomendacijos. NEwcastle 1-1469 šiokioms dienoms po 5 val., visą dieną šeštadienį ir sekmadienį.

Savininkai, būtinai! Dirbanti katalikų pora, kolegija lankanti duktė, ir High School lankantis sūnus reikalingi 5-6 kamb. buto su apšild. ar be, šiaurinėj ar šiaurvak. miesto daly. Dekoruos. Puikios rekomend. ARdmore 1-6874. skambinkite rytais: arba visą dieną šeštad. ir sekm.

Savininkai — nori tuojau gauti butą: 3 suaugusių narių šeima. visi dirba. jieško 3-5 kamb. buto neapstatytą. Mokės iki $65.00. norėtų gauti butą į pietus nuo 75th St. Geros rekomendacijos. Šaukite

RAdcliffe 3-9616

nuo 11 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Savininkai prašome tuojau pašaukti: Jauna pora nori gauti 3-4 kamb. butą neapstatytą, apšildomą arba ne, pietuose arba pietų rytuose. Dekoruos. Mokės iki $60.00. Geriausios rekomendacijos.

REgent 4-5420

Biznierius, ir suaugusių narių šeima, nori gauti 5-6 kamb. butą, neapstatytą, apšildoma pietuose rytų Stony Island Ave. Šioj vietoj išgyveno 35 m. Biznio ir asmeniškos geriausios rekomendacijos. Šaukite:

MIdway 3-9494
po 4 val. po pietų

Savininkai — Čia yra skubu: patikima pora su 1 vaiku 10 m. amž. nori gauti 3½-4 kamb. butą, neapstatytą, apšildomą. Mokės iki $80.00 į mėn. Bent kurioj gražioj vietoj miesto arba priemiestyje. Geriausios rekomendacijos. Bus santaikaujantis nuomininkai. Prašo šaukti:

RAdcliffe 3-2175

Savininkai — Čia yra skubu: Financiniai patikima pagyvenusi pora tik dabar pardavė namą. Nori gauti su 2 miegamaisiais butą, apšildomą, neapstatytą, būt geriau 1-mam aukšte, bet pažiūrės ir apie 2-trą aukšta. Gražioj pietų vietoj. Geriausios rekomendacijos. Prašo šaukti:

STewart 3-6503

SAVININKAI — čia yra toki nuomininkai, kokių jūs norite: patikima šeima 3 suaugusių narių jieško 4-5-6 kamb. buto, neapstatyto, krosnim apšildomo. Lawndale-Crawford apylinkėj. Šioj vietoj išgyveno 13 metų. Geriausios rekomendacijos.

Bishop 7-2468

Savininkai, labai skubu dėl sveikatos priežasties. Atsakingai 5 as kamb. neapstatyto buto, su apšild. ar be. Pageidauja pietvak. arba kitoj geroj apylinkėj arti katalikiškos mokyklos. Dekoruos. Geriausios rekomend.

Skambinkite BIshop 7-2385

Atsakingai suaugusių šeimai skubiai reikia 5 ar 6 kamb. buto be baldų, pietrytinėj miesto daly arba Roselande. 10 m. gyv. dabartinėj vietoj. Turime gerus liudijimus. Norime buto kuogreičiausiai. Skambinkite

WEnsworth 6-5022

BUSINESS SERVICES

YOUR TAX RETURN
(PAJAMŲ MOKESČIAI)
Ekspertų paruošiami **$1** už tūkstantį
No delay — Confidential — Efficient
C. J. SCHUH Associates
(Įsteigta 1919)
10 North Clark St. (arti Madison)
CEntral 6-9812 susitarimui.

TADO BALČIUNO

PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

2156 W. 23rd St.; YA. 7-0841

Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Prieinamos kainos, 1 metų garantija. Darbo val.: 5-8 val. vak., šeštad. 10-8 val. vak.

Užsakykite reikalingas anglis dabar, mes atvežame greitai. Krosniai anglys, apšildymui anglys, alyvinės anglys, alyvinis apšildymas. Atvežame į bent kurią dalį miesto ir priemiesčių.

Šaukite mus prieš perkant.

JOHN HERRIG COAL CO.
Įsteigta 1919
1129 N. Hooker Street
MI 2-3536

DĖMESIO SAVININKAI!
Garažo durys įdedamos tik už $99.00
Pertaisymas Senų Atidarymų
Nemokami apkainavimai šiokioms dienoms arba sekmadieniais
WM. R. WHITING
Downers Grove 2742-R

DĖMESIO SAVININKAI!
Reinertson Construction Company
STALIAI — STATYTOJAI
Specialistai įrengimui butų pastogėse ir rūsiose; virtuvės ir vonios moderniškai pertaisomos.
ĮSTEIGTA 30 METŲ
CLiffside 4-1024 **3132 So. Karlov**

AUGINKITE ČINCHILLAS

Pradėkite malonų, pelningą laisvalaikio biznį. Puikūs "graded" veisliniai gyvuliukai. N. C. B. A. Registruoti. Suaugusios ir jaunos poros. Pavienės patelės. Parduoda privatus asmuo. Prieinamos kainos.

MRS. ERNEST TALBOT
27 Frolic Ave. ONtario 685-J
Waukegan, Ill.

DĖMESIO SAVININKAI! Šaukite mus šiandien apkainavimui statybai ir pertaisymams! Mes specialiuojames dailidystėje — tinkavime — mūrininkystėje ir pataisyme — nemokami apkainavimai.

LEONARD T. RADSCHWEIT
Šaukite Majestic 4518

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!
Mes turime "license" — leidimą
ATREMONTAVIMO INŽINIERIAI
Specialistai visokiems dailidės darbams. Garažai perstatomi. Suplanuojame ir pastatome. Vykstame bet kur iki 50 mylių. Žemos kainos. Nemokamiems apskaičiavimams skambinkite **Highland 2377 Highland, Indiana**

SKLYPŲ SAVININKAI

DABAR

SUTAUPYKITE PINIGŲ

Pirm-sezono specialus pasiūlymas
Expertiškai pastatytų pusiau-pabaigtų

NAMŲ

Žemas įmokėjimas - Mokėjimai tik $27.33 į mėn.

Pašaukite, parašykite arba ateikite. Adara kasdien nuo 9 v. ryto iki 9 v. v.

EMPIRE CONSTRUCTION CO.
MONTROSE

IŠNUOMUOJAMA

Išnuomojamas apstatytas 3 kamb. butas dviem suaugusiems asmenim.

3559 S. Union Ave.

Išnuomojamas apšild. mieg. kamb. vienam asmeniui.

6927 S. Claremont Ave.

Išnuomojamas 4 kamb. butas. Apšildymas ir karštas vanduo. $125.00 mėn.

7050 S. Maplewood Ave.

IŠNUOMUOJAMAS
Šviesus Didelis Kambarys
6229 So. Campbell Avenue

Naujame name renduojami 2 mieg. kamb. pirmame augšte: jei norite su savo baldais. Vienas kamb. beisman te. Galima naudotis virtuve. 7145 S. Richmond St. GRovehill 6-5016

AIRCRAFT EXPERIENCED

We Need At Once

- Tool designers
- Process planners
- Experienced men in airplane production planning
- Men needed with blueprint reading and shop experience

APPLY — WRITE — OR PHONE AT ONCE

THE OLIVER CORPORATION

Plant No. 2 **Phone 2-5415**

108 S. McCAMLY ST.

Battle Creek, Mich. Ask For "Dept. L."

Biznieriams apsimoka skelbtis "Drauge".

Vasario 16-ji ir Kūrėjai – Savanoriai

JURGIS BOBELIS, Chicago, Ill.

Šio straipsnio autorius yra pulkininkas, Kūrėjų - Savanorių Komiteto pirmininkas Chicagoje. Lietuvoje kūrėjų-savanorių buvo apie 11,000. Chicagoje įsiregistravusių yra 37. Šį straipsnį jų pirmininkas parašė redakcijos prašomas. — **Red.**

Vasario 16-ji buvo ir visuomet mums liks brangiausia tautos šventė. Šiandien ši šventė mums dar prasmingesnė, nes ji aiškiausiai primena žūtbūtinę mūsų tautos kovą dėl laisvo ir nepriklausomo gyvenimo ir kartu nusako, kaip mes, laisvame krašte atsiradę, turime elgtis, kad savo kenčiantiems broliams visokeriopai padėtume, kad visos padėtos kraujo aukos nenueitų veltui. Šiandien ši šventė skatina mus prie tvirčiausio pasiryžimo kovoti visais galimais būdais, kad vedama teisinga ir teisėta kova prieš Kremliaus budelius būtų laimėta.

Lietuvio dvasią, net šimtmetį su viršum užsitęsusioje kovoje, caristinai žandarai negalėjo palaužti. Negalės ją palaužti ir bolševikiniai enkavedistai. Milžinų kovos dvasia visuomet bus laisva. Mes prisimename, kad 1918 m. augščiausias entuziazmas, tvirta moralė ir kietas pasiryžimas atvedė būrių - būrius savanorių į kovų laukus, kad savo Tėvynę — Lietuvą nuo užpuolikų apgintų. Skubėjo savanoriai iš visų Lietuvos kampų ir kampelių: ėjo valstiečiai, miestelėnai, mokiniai ,studentai, rašytojai, menininkai, dvasininkai ir kiti. Visų buvo bendras ir vienintelis tikslas išgelbėti savo Tėviškėlę iš baisaus pavojaus. Visam sąjūdžiui vadovavo grįžę iš sve timų armijų kariai - ileituviai, kurie jau turėjo kovos "krikštą" ir karinį išmokslinimą. Savanorai nebuvo nei tinkamai ap rengti, nei sočiai pamaitinti. Nebuvo jokių išteklių. Pradžioje visas aprūpinimas buvo paremtas tik aukomis, kurios dažnai buvo nepakankamos. Ginklai įvairiausi: pradedant surūdijusiais medžioklinliais šautuvais, kurie buvo palėpti žemėje, kad vokiečiai — okupantai neatimtų ir baigiant kariniais šautuvais ir negausiais kulkosvaidžiais, kuriuos įvairiais būdais pavykdavo nusiprkti iš pakrikusių vokiečių dalinių. Nepaisant visų nedateklių ir sunkumų, Laisvės pasiilgimas buvo tiek stiprus, kovingumo moralė taip augšta, kad visi nedatekliai vaidino tik antraeilę rolę. Kūrėjų - savanorių kariuomenė savo krūtinėmis pirmuosius mūšius atlaikė ir stipriais smūgiais užkirto priešams kelią Tėvynę — Lietuvą galutinai užimti.

Tautos Veteranai Nepriklausomybės Aktą paskelbė, o Kūrėjai - Savanoriai, per kovas ir pasiryžimą, sudarė sąlygas tam kilniam ir giliai prasmingam Aktui patapti realybe. Kūrėjų - Savanorių žygiams padėjo Augščiausias, nes jie ėjo kryžiaus palaiminti — In hoc signo vinces — ir laimėjo.

Vasario 16 proga mes giliai prisiminkime Kūrėjų - Savanorių žygius, jų įpėdinius Partizanus, kurie šiandien kovoja nelygią kovą ir tada mums visiems atsidarys akys ir širdys, o sąžinė prabils: — Lietuvi, broli ir sese, ar tikrai viską darai, ką būdamas laisvas gali daryti, kad kenčiančiai Tėvynei — Lietuvai padėtumei...

PITTSBURGHO LIETUVIŲ ŽINIOS

Vasario 16 minėjimas

Kaip jau pranešta, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Pittsburghe įvyks vasario 17 d. 3:30 val. po pietų Lietuvių Piliečių svetainėje — 1723 Jane St. Suoth Side Pitsburgh. Minėjime dalyvaus ir kalbės Alto vykd. komiteto ižd. Mykolas Vaidyla, kongresmanai James G. Fulton ir Herman P. Eberharter ir kt.

ALT susirinkimas

Praeitą savaitę įvyko gausus naujosios Pittsburgho Lietuvių Tarybos susirinkimas (Iš 34 narių dalyvavo 23). Didelę laiko dalį susirinkimas skyrė Vasario 16-sios minėjimo pasirengimui svarstyti. Svarstydami religinę minėjimo dalį susirinkusieji pageidavo, kad kitais metais pamaldos už Lietuvos laisvę būtų visiems pittsburghiečiams bendros vienoje iš Pittsburgho lietuvių bažnyčių. Ta pačia proga susirinkimas nutarė prašyti Pittsburgrgho lietuvių parapijų klebonus vasario 17 d. padaryti savo bažnyčiose specialias rinkliavas Lietuvos vadavimo iždui. Apsvarsčiusi kai kuriuos kitus reikalus, Taryba išsirinko ir naują prezidiumą, kuris šiuo metu yra šios sudėties: pirm. A. Paleckis, vicepirmininkai — P. Pivaronas ir J. Virbickas, sekr. St. Bakanas, sekr. pav. B. Jucevičiūtė, ižd. J. Grėbliūnas, fin. rašt. Ant. Naujalytė, iždo glob.: kun. A. Sušinskas, V. Količienė, Ant. Stankevičius, F. Rodgers ir p. Širmaitienė.

Kovotojai dėl Lietuvos laisvės

Praeitos savaitės "Pittsburgho Lietuvių Žinių" skyriuje buvome pranešę katalikų grupės atstovų Pittsburgho Lietuvių Taryboje pavardes; šiandien mums malonu pittsburghiečius supažindinti su kitų grupių atstovais, kurie už savo veiklą Lietuvos vadavimo kovoje nusipelno mūsų visų padėkos ir pagarbos. Štai jie: Ant. Stankevičius, Pov. Dargis, J. Taoras, O. Rumšienė, Br. Pivaronienė, Pov. Marmokas, J. Virbickas, F. Rodgers, P. Pivaronas, A. Bičiulienė, A. Vainorius, V. Količienė, S. Bakanas, Širmaitienė, Kavaliauskienė, Ant. Tomkevičius, Laucaitienė, J. Virbalis, J. Naujokas, J. Pabarčius, J. Norris, K. Pūkas.

Lankėsi muz. J. Stankūnas

Prieš keletą dienų įvairiais asmeniniais reikalais Pittsburghe lankėsi muzikas J. Stankūnas.

Ar jau turite įsigiję "Sūduvos" išleistą visiems įdomų

INFORMACINĮ KALENDORIŲ 1952 METAMS?

Jei dar neturite, tai paskubėkit!

Kalendorius labai patogus, kišeninio formato.

Šiame Informaciniame Kalendoriuje be kalendariumo įdėtas aprašymas apie Jungtinių Amerikos Valstybių federalinį socialinį aprūpinimą, soc. draudimo korteles, privalomą svetimšalių registraciją, įvairūs adresai· pasiuntinybių, konsulatų, liet. bendruomenių organizacijų, sąjungų ir kt., be to atspausdintas naujas pašto tarifas ir kit. informacijos.

Kalendoriaus kaina—40 cnt.

Užsakymus su pinigais siųskite: "DRAUGAS", 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

BENT ŠEIMYNĖLĖ

Viena iš didžiausių D. P. šeimų atvykusių į JAV. Tai tėvas (Peregrin Us), jo žmona ir 14 vaikų.

Prof. Pakštas į Waterburį

Prof. K. Pakštas, kuris nenuilstamai lietuvių ir kitataučių politikų ir visuomenininkų tarpe kelia Vidurio Europos Federacijos klausimą, tais reikalais vasario 1 d. lankėsi Clevelande, kur dalyvavo Vidurio Europos Federalinio klubo Clevelande steigiamajame susirinkime. Vėliau buvo nuvykęs į Chicagą, ten sunkokai susirgo ir gulėjo ligoninėj, kur jį aplankė Vliko Vykdomosios Tarybos Užsienio Reikalų Tarnybos valdytojas prof. J. Brazaitis. Šios savaitės gale vėl išvyksta į Waterburį, kur kalbės Vasario 16-sios minėjimo iškilmėse.

Vasario 16-ji per radiją

Ateinančios savaitės Lietuvos vyčių vadovaujama Lietuvių Katalikų Radijo programa bus skirta Vasario 16-jai paminėti. Bus transliuojama į juostelę įrašyta specialiai pittsburghiečiams skirta prof. K. Pakšto kalba. Ta pačia proga bus prisimintas ir mūsų tautos patriarchas dr. Jonas Basanavičius. Programa transliuojama iš WLOA radijo stoties (1550 metrų) nuo 1 val. iki 1:30 val.

Mėgsta radijo kalbas

Praeitą sekmadienį Lietuvių Katalikų radijo programoje vėl buvo transliuota vysk. V. Brizgio kalba maldos praktikos tema. Pittsburghiečiai, programos klausytojai, kaip iš gaunamų laiškų galima spręsti, tomis kalbomis yra patenkinti. Gi radijo programos vedėjai stengias gauti vis naujų kalbėtojų, kad pradėtasis religinių ir tautinių paskaitėlių ciklas būtų dar turiningesnis ir įdomesnis.

Puotavo motinos

Šv. Kazimiero mokyklos motinų klubas vasario 11 d. turėjo banketėlį savo 10 metų veiklai paminėti. Dalyvavo daugiau kaip 60 klubo narių. Gražias kalbas pasakė parapijos klebonas kun. Magnus Kazėnas, sesuo Gabrielė ir kt. Pažymėtina, kad šio klubo įsteigėja yra sesuo Gabrielė. Jo tikslas — visokeriopa parama šv. Kazimiero mokyklai. Pirmoji klubo pirmininkė buvo p. Marčiulaitenė

Mirė K. Stočkus

Vasario 11 d. šv. Kazimiero kapinėse palaidotas Kazimieras Stočkus, prieš kelias dienas staiga miręs širdies liga. Nors laidojimo metas buvo labai nepatogus (siautė didelė sniego pūga), velionį į kapus palydėjo didelis artimųjų ir pažįstamųjų būrys. A. a. Kazimieras Stočkus buvo tauras lietuvis, niekur nevengė savo lietuviškumo parodyti. Jo likę suaugę vaikai garžiai kalba lietuviškai.

Svečiai iš New Yorko

Grįždami iš "Aidų" koncerto Clevelande, Pittsburghe buvo su stoję Lietuvos Pranciškonų vienuolyno New Yorke viršininkas tėvas Viktoras Gidžiūnas, OFM, Pranciškonų Spaudos Centro New Yorke direktorius tėvas Pranciškus Giedgaudas ir "Darbininko" vyr. redaktorius prof. Simas Sužiedėlis.

Visi talkon bažnyčios gražinti

Šv. Kazimiero bažnyčios atnaujinimo ir gražinimo reikalu susidomėję visi parapiečiai. Jie ketina uoliai remti šį darbą finansiškai.

Serga P. Simonavičius

Pijus Simonavičius, 72 metų, gyv. 1922 Wrights Way, sunkiai susirgo. Jis yra išauginęs didelę lietuvišką šeimą. Jo artimieji linki jam gretai pasveikti.

Iš Espleno padangės

Espleno lietuvių šv. Vincento parapijos metinis balius įvyks balandžio 27 d. 3:30 val. po pietų šv. Vincento mokyklos salėje. Paprastai metiniai parapijos banketai yra labai puikūs ir į juos mielai lankosi ir kitų prapijų lietuviai.

Espleno lietuvių užgavėnių balius įvyks vasario 26 d. šv. Vincento mokyklos salėje. Jį ruošia parapijos moterų klubas. Vakarienė bus duodama nuo 5 iki 8 val. vakare. Po vakarienė įvyks pasilinksminimas. Visas pelnas skiriamas gražiai besitvarkančiai šv. Vincento parapijai.

Vasario 7 d. mirė senas parapietis Stasys Garnys. Po gedulingų pamaldų šv. Vincento parapijos bažnyčioje velionis palaidotas Švč. P. Marijos kapinėse.

Vasario 14 d. šv. Vincento mokyklos patalpose įvyko mokyklos tėvų draugijos susirinkimas, svarstęs kai kuriuos šios mokyklos reikalus.

Vyčių pasilinksminimas

Vasario 14 d. — "Valentine" dieną — vyčių 19 kuopa, vadovaujama naujojo pirmininko Prano Baltakio, buvo suruošusi šokius su užkandžiais ir kavute. Didelis būrys vyčių ir šiaip jaunimo gražiai pasilinksmino, minėdami tą keistąjį "Valentiną".

Iš vyčių susirinkimo

Vasario 7 d. šv. Kazimiero mokyklos patalpose įvyko vyčių 19 kuopos vienas iš pavyzdingųjų susirinkimų. Iš svarbesnių nutarimų pažymėtini: šv. Kazimiero, vyčių Patrono, minėjimas, kuris įvyks kovo 2 d. Ta proga iškilmingos pamaldos, kurių metu vyčiai priims šv. Komuniją, įvyks šv. Kazimiero ir šv. Vincento bažnyčiose. Bendri pusryčiai įvyks viename iš didžiųjų Pittsburgho viešbučių. Ta proga įvyks ir Pittsburgho vyčių apskrities susirinkimas ir laipsnių įteikimas nusipelniusiems vyčiams. Kuopos užgavėnių balius įvyks paskutinį vasario antradienį šv. Kazimiero salėje. Susirinkime keletą minčių apie katalikišką spaudą pasakė tėvas Barnabas Mikalauskas, OFM, o kuopos dvasios vadas papasakojo savo įspūdžius iš kelionės po Italiją ir specialiai Romą. Vasario 16-sios proga kuopa Lietuvai laisvinti iš savo kuklios kasos paaukojo 10 dol. **A. E.**

Gyvenimas kaip ir jūrų vanduo — nepasidarys saldus, jei nepakils į dangų. **—Jean Paul**

Parengimai

CICERO ŽINIOS

Šį šeštadienį vasario 16 d. Skadausko svet., 1500 So. 49 Ave., Chicagos Lietuvių Draugijos Cicero skyrius turės savo sueigą —atžymėti 15 metų skyriaus gyvavimą.

Sekmadienį 17 d., 1:30 po pietų Liuosybės svetainėj, Draugystė Lietuvos Kareivių turės savo mėnesinį susirinkimą.

Kovo mėn. 23 d. Draugystė minės savo 40 metų gyvavimo sukaktį, ruošiamas banketas su programa.

Kareivių Draugijos narys J. F. Kimbarkas — miesto assesorius — eina antram terminui balsavimo dieną balandžio (April) 1 d. Lietuviai visi kaip vienas stos už savo tautos žmogų. **—D.**

DR. J. BASANAVIČIAUS MINĖJIMAS

Šiandien, vasario 16 d., įvyks Lietuvos Patriarcho Dr. J. Basanavičiaus 25 m. mirties sukaktuvių minėjimas. 8 val. 30 min. ryte šv. Jurgio parap. bažnyčioje, Bridgeporte, bus gedulingos pamaldos, o 8 val. vak. Kelly High School auditorijoje (California ir Archer kampas) įvyks iškilminga Akademija su paskaita ir menine dalimi. Minėjimą rengia Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga Čikagoje.

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

Brighton Park moterų sąjungos 20-ta kuopa turėjo vasario 5 d. mėnesinį susirinkimą parapijos mokyklos kambaryje. Atsilankė daug narių, ir buvo pristatyta nauja narė Albina Sayeski, ją pristatė Mrs. J. Kilkius, mūsų naujoji narė davė daug gerų sumanymų. Kuopos pirmininkė P. Zakaraitė džiaugėsi, kad buvo gausingas susirinkimas. Narės nutarė dirbti. Pirmasis darbas tai bus rengiama Bingo party — vasario 17 d. 2 val. po pietų, Vingeliausko salėje, 4500 S. Talman Ave. Kuopos valdyba ir rengimo komisija širdingai kviečia visas sąjungietes ir jų drauges atsilankyti. Bus daug įžanginių dovanų ir net dėl ūpo pagerinimo. Lauksime visų at silankant.

IŠ BRIGHTON PARK

CHICAGO, Ill. — Lietuvių R. K. Federacijos 19 sk. susirinkimas šaukiamas sekmad., vasario 17 d., 12:30 val. p.p. P. Š. N. P. mokyklos kamb., 1400 Fairfield Ave. Visų katalikiškų draugijų, klubų, kuopų, bei skyrių valdybos, delegatai nariai bei atskiri veikėjai kviečiami dalyvauti. **—Valdyba**

TĖVYNĖS GAISAI IŠ NEW BRITAIN, CONN.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga New Britaino lietuvių radijo programos vadovybė ruošia Vasario 16 specialią programą, kuriai išpildyti pakviesta Waterburio Lietuvių Scenos Mėgėjų teatras.

Statomas žodžio ir muzikos — radijo montažas "Tėvynės garsai", kurį išpildys artistai Dana Malakauskaitė, Valė Gelumbauskienė, Algis Žemaitaitis ir Viktoras Vaitkus.

Montažą paruošė ir režisuoja Viktoras Vaitkus. Programa bus transliuojama vasario 17 dieną — sekmadienį 10:30 per New Britain, Conn. radijo WKNB stotį. Vietos ir apylinkės lietuviškos radijo programos klausytojai rodo nemažo susidomėjimo šia programa ir reiškia padėką programos vedėjui tauriam lietuviui, Vytautui Žalnieraičiui, už jo pastangas duoti klausytojui galimai kultūringesnę bei meniškesnę radijo programą.

Supiltas naujas kapas

CHICAGO, Ill. — Š. m. vasario 14 d. Švč. Panelės Gimimo parapijos bažnyčioje buvo gedulingos pamaldos už a. a. pulkininko Kazimiero Stebulio sielą.

Pamaldų metu bažnyčioje dalyvavo: Eksc. vysk. Brizgys, kan. Zakarauskas ir kt. dvasiškiai. Dalyvavo ir Nepr. Lietuvos kariuomenės generolai P. Plechavičius, M. Rėklaitis ir būrys kitų karių.

Po pamaldų a. a. pulk. K. Stebulio kūnas buvo nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Prie kapo gausiai atlydėjusiems velionies vardu padėkojo kun. Petraitis.

Atsisveikinimo žodį pasakė ir gen. M. Rėklaitis.

Daugelis save, kūno atžvilgiu, laiko ligonimis, nors tokiais nėra; iš kitos pusės — daugelis dvasios atžvilgiu laiko save sveikais, o tikrumoje tokiais nėra. **—Lichtenberg**

JOHN JAKUBS - JAKUBAUSKAS

Prisimindami Vasario 16 dieną, lietuviai parodykim savo stiprumą Lietuvos išlaisvinimo reikale. Kiekvienas turi pasiųsti "HELP FREE LITHUANIA" atvirutę prezidentui Truman, valstybės sekretoriui Acheson, savo valstybės senatoriams ir kongresmanams!

Dėmesio Busimos Nuotakos

Baliniai ir vestuviniai rūbai pasiuvami pagal užsakymo, ekspertės siuvėjos. Specialistė rūbų pataisyme.

Saukite MRS. DENT GAry 4-5133

DĖMESIO TĖVAI!

UKULELE

HAWAIIAN ir ISPANIŠKA

GITARA

10 išmėginimo pamokų kursas
To krašto instruktorius

Instrumentai duodami po 10 savaičių instrumentai yra jūsų Instrumentai $7.50 iki $15.00. Paklauskite apie "Penki - į - Viena" elektrikinė Hawaiian gitara.

Privatiškos pamokos arba klasėj lavinimas. Be diagramų. Orginalus gaidų metodu mokymas.

Aloha Music Center
1411 Irving Park Blvd.
Saukite: BIttersweet 8-4151
Adara kasdien nuo 9 iki 9

A. A
JOSEPHINE PETROŠIUS

Gyveno 1733 S. Union Avenue

Mirė vas. 14 d., 1952, 11 val. ryto, sulaukus pusės amžiaus. Gim. Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 35 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime dvi dukterys: Stanislava, žentas Al Bell, anukė Donna Marie; ir Virginia Petrošius. Kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio koplyčioje, 659 W. 18 St.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, vasario 18 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukterys, Žentas ir Anukė.

Laidotuvių direktorius Petras Gurskis, Telefonas SEeley 3-5711

Liūdėsio valandoje, del kūrėjo-savanorio ats. pulk.

KAZIMIERO STEBULIO

mirties, broliui, seseriai ir giminėms reiškia gilią užuojautą

Kūrėjų - savanorių Chicagos Komitetas

"DRAUGAS"

skelbia naują

ROMANO KONKURSĄ

Vėl skiriama 1,000 dolerių premija

Mecenatas – Čiurlionio ansamblis

1. Dienraštis „Draugas" skelbia naują lietuviško romano konkursą. Paskutinė data konkursui skiriamo romano rankraščiui įteikti — 1952 m. lapkričio 1 d.

2. Geriausiam romanui skiriama premija — tūkstantis dolerių. Premijos mecenatas — Čiurlionio Ansamblis. 1952 m. balandžio mėn. 27 d. Chicagos Operos Namuose įvyks Čiurlionio Ansamblio koncertas, iš kurio gauto pelno skiriama 1,000 dolerių premija lietuviškam romanui. Premijos organizatorius — „Draugo" Bendradarbių Klubas.

3. Teisėjus premijuotinam romanui nustatyti parinks: du Rašytojų Draugija, du „Draugas" ir vieną Čiurlionio Ansamblis.

4. Romano siužetą pasirenka patys autoriai. Romanas turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis, kaip apie du šimtu romano formato spausdintų puslapių.

5. Kūrinius siųsti adresu: Romano Konkurso Komisija, „Draugas", 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

6. Sprendimo bešališkumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame uždarame voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą, ten pat įrašant romano antraštę ir pasirinktą slapyvardį.

7. Tūkstančio dolerių premiją gavęs autorius be papildomo honoraro romano pirmosios laidos teises perleidžia „Draugo" Bendradarbių Klubui, įskaitant ir teisę spausdinti „Drauge" ir išleisti atskiru leidiniu. Premijos nelaimėję autoriai spausdinimo sąlygas nuspręs abipusiu susitarimu.

Aplink mus

× **Vysk. V. Brizgys** ir **prof. J. Brazaitis** kalbės sekmadienį, vasario 17 d., tuojau po sumos Šv. Kryžiaus parapijos salėj ateitininkų rengiamam Vasario 16-tos minėjime.

× **Prof. J. Brazaitis,** Vliko atstovas, sekmadienį, vasario 17 d. 2 val. popiet kalbės Aštuonioliktoj kolonijoj, Dievo Apvaizdos parapijos salėj prie 18-tos ir Union gatvių.

× **Chicagos Herald-American,** Vasario 16-tos proga, šiandien yra įdėjęs editorialą antrašte "Lithuania's Will To Freedom". Būtų gražu, kad mūsų skaitytojai įvertintų dienraščio palankumą Lietuvai,. pasiųsdami redakcijai padėkos laišką.

× **Kun. V. Parulis, MIC,** ir **kun. A. Gureckas** ateinantį sekmadienį Visų Šventųjų bažnyčioje per visas mišias sakys pamokslus ir pravės katalikiškosios spaudos: "Draugo", "Laivo" ir "Marian" vajų.

× **Muz. B. Jonušas,** neseniai apsigyvenęs Chicagoj, organizuoja rinktinių balsų vyrų chorą. Prie choro būsiąs ir orkestras. Ateinantį sekmadienį Pučio salėj Marquette Parke įvyksta pirmoji repeticija.

× **Elena Statkienė** iš Brighton Parko, Moterų Sąjungos centro valdybos iždininkė, išvyko atostogų į Floridą, kur tikisi pabūti trejetą savaičių. Laikinis jos adresas: Mrs. Helen Statkus, c/o Mr. Kadsell, 346 North East — 27th St. Miami, Fla.

× **Lietuvių poezijos antologija** visiškai baigiama spausdinti. Kiek užtruko kol buvo surinkti atvaizdai daugiau kaip 100 rašytojų ir padarytos jų klišės. Dabar visa antologija baigta laužyti ir spausdinami paskutiniai lankai. Turės 832 puslapių.

×**Don Varnas posto** "drill team" uniformose ir su vėliavomis dalyvaus mišiose už Lietuvą sekmadienį, vasario 17 d. 10:30 val. ryto Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj prie 33 ir Lituanica Ave. Po mišių tam tikromis apeigomis bus pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

× **Kun. K. Juršėnas,** ragavęs komunistų "rojaus" ir buvęs pasmerktas sušaudymui Lietuvos konsulas **P. Daužvardis** ir Herald-American redakcijos narys **S. Pieža** bus kalbėtojai Vasario 16 minėjime, kurį rengia Lietuvos Vyčių Illinois-Indiana apskritis vasario 16 d. 7:30 val. vakare, Lietuvos Vyčių salėj, 2453 West 47 St. Minėjime bus išpildyta ir meninė programa. Įėjimas nemokamas.

× **Šv. Kryžiaus parapijos** bažnyčioje rytoj (vasario 17 d.) 10 val. bus iškilmingos pamaldos už Lietuvą Vasario 16 dienos proga. Šv. mišias atnašaus vysk. **V. Brizgys,** pamokslą pasakys **kan. F. Kapočius.** Giedos buvusi Metropolitan operos solistė **Anna Kaskas,** kuri specialiai atvyksta lėktuvu iš Hartford, Conn.; ir **"Dainavos"** ansamblis, vadovaujamas **St. Sodeikos. Kun. kleb. A. Linkus** kviečia plačiąją visuomenę į iškilmingas pamaldas.

CHICAGOS MĖRAS PASKELBĖ VASARIO 16-JĄ

Kaip ir praėjusiais metais, Chicagos mėras Martin H. Kennelly paskelbė Vasario 16-ją. Proklamacija skamba sekančiai:

City of Chicago
Office of the Mayor

PROCLAMATION

WHEREAS, February 16 will mark the 34th anniversary of Lithuania's independence; and

WHEREAS, Lithuanian - Americans throughout our nation will observe that anniversary by means of special ceremonies which will highlight their faith in the American way of life and demonstrate their belief in the inalienable rights or all freedom - loving people; and

WHEREAS, Chicago's more than 120,000 citizens of Lithuanian birth or ancestry have contributed greatly to the cultural aspects and material progress of our city and our nation:

NOW, THEREFORE, I, Martin H. Kennelly, Mayor of the City of Chicago, do hereby proclaim Saturday, February 16, as REPUBLIC OF LITHUANIAN DAY IN CHICAGO.

Dated this 7th day of February, A. D., 1952.

Martin H. Kennelly,
Mayor

IŠ ARTI IR TOLI

A. J. VALSTYBĖSE

— **Česius Savickas** iš Worcester, Mass., savanoriu išėjo į J. A. Valstybių Air Force. Iš tremties į Ameriką atvyko kartu su tėvais 1949 metais. Lankydamas gimnaziją Hanau stovykloje, Vokietijoje, buvo uolus ateitininkas, o atvykęs į Worcesterį įsijungė į vyčių veiklą ir buvo aktyvus narys.

— **Lietuvių choras** Racine, Wis., dalyvaus Tautų festivalyje vasario 21 d. Chorą veda J. Grimskis, o tautinius šokius — B. Vindašius.

— **Dr. J. Aleksandravičius** skaitys paskaitą Vasario 16 minėjime Marianapolyj. Programą išpildys kolegijos studentai ir N. Prasidėjimo seselių auklėtinės.

KANADOJ

— **Teisininkas P. T. J. Žmuidzinas** Montrealyje pradėjo dirbti savo specialybėje. Jis yra baigęs Sorbonos universitetą Paryžiuje ir ilgesnį laiką dirbęs Lietuvos atstovybėje Londone.

— **Jonas Guzas,** buvęs Juodupės (Rokiškio apskr.) tekstilės fabriko meisteris, taip pat Tauragėj tarnavęs vyriausiu konduktoriumi, gautomis Kanadoj žiniomis, mirė tremtyje.

— **Albertas Jonelis** Montrealyje nupirko Milaknio Fish and Chips prekybą, kuri jau 35 metų veikia ir vis buvo lietuvių rankose.

— **Inž. S. Jaugelis** Montrealyje dirba savo specialybėje, o jo žmona universitetinėje dantų klinikoje.

AUSTRALIJOJ

— **ALB Garbės teismui** pereitais metais neteko spręsti nė vienos bylos, nes, anot, pirm. prof. Raulinaičio pareiškimu tautiečių tarpe viešpatavo solidarumas ir darna. Tik kaikuriems "karštesniems" tautiečiams teko susipažinti su australų teisės griežtumu.

— **Kun. Pr. Vaseris** vasario mėn. pirmomis dienomis lankėsi Sydnėjuje, kur atlaikė Camperdown parapijoje lietuviams pamaldas ir susipažino su vietos lietuvių gyvenimu.

VOKIETIJOJ

— **Varelio senelių prieglaudoje,** kur įkurdinti 17 tautybių seneliai, yra ir 85 lietuviai. Kalėdų ir N. Metų švenčių metu buvo žadėta seneliams Balfo dovana, kuri tačiau jų nepasiekė.

— **Po šešias savaites už žvejojimą.** Vokiečių teismas po 6 savaites nubaudė tris Memmingeno stovykloje gyvenančius lietuvius už meškeriojimą be leidimų.

— **Memmingeno stovykla** lietuvių gyventojų atžvilgiu yra didžiausia stovykla amerikiečių zonoje. Stovykloj šiuo metu gyvena 346 lietuviai.

— **Funk kareivinėse** Muenchene emigracinė stovykla nuo š. m. sausio 1 d. perėjo vokiečių administracijos žinion.

URUGVAJUJ

— **Lietuvių laimėjimai.** Patriotinės organizuotosios Urugvajaus lietuvių išeivijos raštas JT delegacijų pirmininkams Paryžiuje susilaukė nesitikėto dėmesio. Didžioji amerikiečių žinių agentūra AP iš Paryžiaus po visą pasaulį paskleidė rašto turinį, kuriuo vaizduojama padėtis tėvynėje ir prašoma paramos mūsų kovoms už Lietuvos atvadavimą.

— **Kun. Dr. Ignatavičius** mokytojauja Colegio Seminario Provincial, Belo Horizonte mieste.

BRAZILIJOJ

— **Jonas Skibelskis,** Rio gyventojas, iš darbo grįžęs namo rado butą apvogtą. Buvo išnešti visi drabužiai ir 60,000 kruzeirų pinigais.

— **J. Ramanauskienė,** gyv. Rio, sunkiai apsidegino alkoholiu, kuris eksplodavo prie ugnies. Paguldyta į ligoninę.

— **M. Kazlauskas,** gyv. Rio Grande de Sul, kaip laikraštis rašo, loterijoj laimėjo 40,000 kruzeirų.

MŪSŲ ŠEIMA

Silvijos Laurinas su Albinu Šatraičiu santuoka įvyks vasario 16 d. 11 val. ryto Aušros Vartų parapijos bažnyčioj. Santuoką palaimins kun. J. Dambrauskas, MIC, Milwaukee, Wis., lietuvių parapijos klebonas.

Į vakarus pro geležinę uždangą

PARTIZANŲ SĄJŪDIS LIETUVOJE

B. A. PETRAITIS, Vokietija

Vasario 9 dienos laidoj "Schwaebische Illustrierte" įdėjo pranešimą, kad jis yra **pirmasis žurnalas, paskelbęs laisvajam Vakarų pasauliui iliustracijomis papuoštą reportažą apie partizanų sąjūdį Lietuvoje ir tenykščią jų veiklą.**

Jau pirmajame puslapy buvo stambiomis raidėmis įdėtas tuo reikalu skelbimas, o toliau juodu, stambiu šriftu paskelbtas Lietuvos tikinčiųjų laiškas šv. Tėvui, kurį partizanų ryšininkai per didžiausius pavojus atnešė į Vakarus, drauge pažymint, jog žurnalui iš viso pirmajam pasauly teko garbė duoti į šį paveikslais papuoštą pranešimą apie Pabaltijy veikiančią rezistencinę armiją. Kadangi tas laiško turinys mūsų skaitytojams jau žinomas, tad jo čia nekartojame. Pranešimo viršuje įdėta didžiulė nuotrauka, vaizduojanti lietuvių partizanų ryšininkus pakeliui į Vakarus ilsintis. Po ja padėtas parašas, kad toji nuotrauka buvo nutraukta vos tik apėjus sovietų pasienio sargybinius, o jų dramatinio prasiveržimo smulkmenas kaip tik minimasis raportažas ir vaizduoja. Visa faktinė medžiaga buvo visa savo apimtimi įteikta Jungt. Tautoms. Apačioj duotas stambus užrašas: "Pagalbos šauksmas iš Lietuvos miškų" su pastaba, kad po tuo atsišaukimu pasirašo, už jį savo svoriu stodamas, "Tarptautinis Krikščioniškajai Kultūrai Ginti Komitetas", kurio pirmininkas yra belgų užs. reikalų ministeris van Zeelandas.

Žydėjusio krašto tragedija

Kitame puslapyje aprašoma, kaip "šeši išsirengė į žygį, bet pro geležinę uždangą prasimušė tik du". Be smulkaus to dramatinio žygio aprašymo, vienoj nuotraukoj pavaizduota, kaip ryšininkai rogėmis prasiskverbia pro Romintos upelį ir toliau tęsia kelionę per Lenkiją lenkų partizanų šlajukėmis. Kita nuotrauka vaizduoja, kaip į Kauną žygiuoja raud. armija. "Tačiau po kelių dienų, — skelbiama po ja užraše, — kai tas paveikslas buvo nutrauktas, prasidėjo **tikroji to kadaise žydėjusio europinio krašto tragedija.**

Ligi šiol nuolatinių deportavimų ir likvidavimų aukomis krito jau arti 840,000 žmonių, t. y., 34 proc. viso krašto gyventojų. Tačiau, nepaisant to, Kaunas vis tiek tebėra laikomas vienu iš aktyviausių ir pavojingiausių prieš sovietinę vergiją pasipriešinimo centrų. Tūkstančiai jaunų vyrų ir moterų, taip pat vaikų ir senių gyvena primityviausiose sąlygose tankiuose Lietuvos miškuose, kurių rusiškieji okupantai kiek galėdami vengia". Trečiame paveiksle ducta prie nužudyto savo vyro, Panevėžio apskr. ligoninės gydytojo A. Gudonio, verkianti žmona. Žurnalas toliau pastebi, kad "Artanas yra vienas iš tūkstančių akademikų, kurie buvo bepersekiojant intelektualus Lietuvoje nužudyti. Bolševikai vos tik įžygiavę į kraštą, savo pirmutiniu tikslu pasistatė pašalinti dvasinius krašto vadus. Deportacinių sąrašų pirmosiosna vietosna buvo įtraukti dvasininkai, gydytojai ir karininkai". Ketvirtasis to puslapio paveikslas vaizduoja **mirties celę Kaune, kurios būstas šiandien tarnauja kaip MVD centrinė.** Jau per pirmąją okupaciją, skelbiamą tame pranešime, raudonoji valstybės policija likvidavo 36,000 Lietuvos piliečių ir jau tada įtaisė mirties celes. Tuo pačiu laiku Sov. Sąjungos saugumo komisaro pavaduotojo Serovo buvo duotas įsakymas deportuoti 70,000 lietuvių. Tos nežmoniškos programos "duoklė" šiandien jau seniai perpildyta. Tačiau, nepaisant to, traukiniai ir toliau teberieda su nelaimingais tremtiniais į nežinią.

Partizanai—kovų meisteriai

Trečias visas puslapis ujima dvi didžiulės partizanų nuotraukos. Vienoj jų pavaizduota partizanų karininkų ir puskarininkių mokykla valgant pietus. Apačioj padėta pastaba, kad ten tinkamiausi vyrai iš patyrusių buv. lietuvių armijos karininkų gauna karinį apmokymą. Kadangi atskiri partizanų vienetai tiktai gavę įsakmų paliepimą tegali užmegzti tarp savęs ryšį, tai per tokius apmokymus ne kartą atnaujinamos senos pažintys ir pasikeičiama naujausiomis informacijomis. Pagal partizanų statutą kiekvienas tokio atskiro dalinio vadas yra atsakingas už savo vyrų moralę: jis turi pasižymėti budrumu, padėties supratimu, būti tikras pasiaukojimo, narsumo ir iniciatyvos pavyzdys. Nusikaltimai drausmei partizanų karo lauko baudžiami labai griežtai. Tie laisvės kovotojai, skelbiama toliau žurnalo komentaruose, yra **tikri gerilinio kovos vedimo meisteriai.** Nuošaliuose Lietuvos miškuose jie turi įsitaisę savo bunkerius ir požeminius būstus; savo veiksmus dažnai praveda apsimesdami valstiečiais ar miško darbininkais. Kai soviet. valstybės saugumas 1950 m. už draudė be spec. leidimo vykti toliau kaip 15 km, tai partizanai pridirbo savų pažymėjimų ir juos išdalijo gyventojams. Per Lietuvą siunčiama sovietinė šiaurės armijai parama sudaro pelningą tokių partizaninių rekvizicijų taikinį.

Miško broliai

Po antruoju paveikslu padėtas užrašas skelbia, jog lietuviai savo partizanus vadina "miško broliais". Nepaisydami kiečiausių kovų ir sunkiausių gyvenimo sąlygų, **lietuvių laisvės kovotojai išlaiko karinę drausmę, tuo išsiskirdami iš kitų rezistencinių sąjūdžių,** kovojančių pačioje Sovietų Sąjungoje. Kad pažintų vienas kitą, jie nešioja kepurę, raiščius ir kitus žymenis senosios lietuvių armijos. 1944 m., kaip toliau skelbiama, vokiečių karinės vadovybės pakviesti, 30,000 lietuvių kovotojų stojo į kovą prieš bolševikus. Bet jais nepasitikinti SS vadovybė mėgino šituos kovos vienetus nuginkluoti, todėl jie pasitraukė į miškus, tuo būdu sudarydami dabartinės partizanų armijos branduolį.

LIETUVIŲ BIČIULIS

Martynas H. Kenneily,
Chicagos burmistras, paskelbęs miestui Vasario 16-ją.

Iš šešių, tik du prasimušė į Vakarus

Prieš paskutiniame puslapyje duota fotokopija sovietsaugumo sudarytų sąrašų, o paskutiniame laisvės kovotojas žygio metu per lietuvių kaimą. **Dramatiškai aprašomas Butauto, Felikso ir Krūmo žuvimas ir drauge skundas Vakarais, kad tiek maža tepaduoda išgirsti žudomos tautos balsą,** kurie jei neišgirs, tai veikiai tokia pati eilė ateis ir jiems. Iš tų 6 ryšininkų tik dviems tepavyko nugalėti visas kliūtis ir prasimušti į Vakarus. O kelioms savaitėms praėjus po jų liūdno pašnekesio, — sakoma baigiamajame to P. Turako parašyto reportažo žodyje, — Jungtinių Tautų gen. sekretorius Trygve Lie gavo iš laisvosios Lietuvos Respublikos dar vis pilnai tebeveikiančios pasiuntinybės Vašingtone raštą, prie kurio buvo pridėtas memorandumas, duodąs precizinius duomenis ir dokumentus apie 6 didžiules deportacijų bangas, nuo 1945 m. nusiaubusias Pabaltijo kraštus ir šimtus tūkstančių prievarta nunešusių į pražūtį, į Azijos tyrus ir Sibiro taigas.

Tai buvo partizanai Butautas, Feliksas ir Krūmas, kurie per kautynes prie Romintos pagulde už savo šalies laisvę galvas...

PLATINKITE "DRAUGĄ"

CHICAGOJE

Dar viena komisija

Miesto Tarybos susirinkime sudaryta devynių aldermonų komisija, kuriai duota teisė ne tik tyrinėti kriminalizmą įsigalėjusį kai kuriose apylinkėse (wardose), bet paskirti advokatus, samdyti techniškus ekspertus, priimti valdininkų priesaikas ir išduoti subpoenas, tai yra raštą, kuriuo grąsoma bauda, kai asmuo nestoja į teismą.

Komisijos pirmininku išrinktas Benjamin Becker, 40-tos apylinkės aldermonas.

Pabrango geležiniai įrankiai

Vyriausybė leido pakelti lubas, tai yra kainas įvairių geležinkelių įrankių ir daiktų (hardware) statyboje. Kainos bus pakeltos nuo 2 iki 3.5 nuoš. augščiau dabartinių kainų.

Filatelistai įsteigė biržą

Chicagoj veikianti Lietuvių Filatelistų Draugija įsteigė pašto ženklų biržą, kuri bus vykdoma kas pirmą ir antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet Estkos krautuvėj 1635 West 63 St. Birža bus rytoj, vasario 17 d.

Biržoje bus galima visiems filatelistams pasirinkti įvairiausių Lietuvos, lietuvių stovyklų tremtyje ir viso pasaulio kraštų pašto ženklų, vokų ir kitokios filatelinės medžiagos.

RAŠOMAS MAŠINELES

įvairių firmų su lietuviškais ir kitų kalbų raidynais, ŠVEICARIŠKUS LAIKRODŽIUS, LIETUVIŠKAS KNYGAS, gaidas ir įvairius liet. meno kūrinius, rankdarbius odos ir medžio dirbinius gausite geromis sąlygomis:

J. KARVELIS
4434 S. Fairfield Ave.
FRontier 6-3387
CHICAGO 32 Ill.

P. S. Į kitus miestus ar valstybes, prekės tuojaus išsiunčiamos gavus užsakymą. Taisomi laikrodžiai, žiedai ir rašomos mašinos Europos prityrusių specialistų.

TAMPA ir ST. PETERSBURG, FLA., WEST COAST LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS RENGIA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMINĖJIMO DIENĄ

Vasario 24-tą dieną, 1952 m.

ANN and BILL MIDWAY SVETAINEJE
Ant U. S. kelio 92 tarp Tampa ir Plant City
Kviečiame visus lietuvius atsilankyti

KLUBO VALDYBA

Šią gražią vasarvietę prie Michigan ežero, Beverly Shores, Indiana, galite nusipirkti geromis sąlygomis:

Be aukščiau matomos vasarvietės "PALANGA" galite gauti pirkti lengvomis sąlygomis jau įrengtų vasarviečių, žemės sklypų prie ežero, ant kurių galėsite pasistatyti vasarvietes pagal savo skonį. Aš suteiksiu patarimus ir techniškų pagelbą pastatyti namus. Taip pat galima pirkti rezortinį viešbutį su tavernos leidimais (laisnėmis) ir kitokių nuosavybių. Išnuomuoju kambarius vasaros atostogoms šeimoms ir pavieniams asmenims. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į

STANLEY T. STRAUKAS
Beach Avenue
BEVERLY SHORES, INDIANA
Telefonai: Michigan City 2-2848 arba 9-9986